NATIONAL LIBRARY
NOV 25 1968
BIBLIOTHEQUE NATIONALE DU CANADA

198 A20 K7 - 2111

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.
WEDNESDAY, NOVEMBER 13, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

91. N-RS TREŠDIENA, 1968. GADA 13. NOVEMBRIS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠĪMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

Kaut uzvarētu ticība!

II

Ja Toronto baltiešu studentu simpozija pirmās dienas pēcpusdienā gandrīz visus sēdekļus Hart House priekšlasījumu zālē bija aizņēmuši ap 300 klausītāju, tad svētdienas rītā, prof. Ivaskam sākot referēt, interesentu bija sanācis tikai nepilns simts. Pēcpusdienā tie tomēr sāka pulcēties, tā ka simpozijam izskanot, dalībnieku skaitu arī šoreiz varēja vērtēt uz pāri par 200. Rīkotāji lēsa, ka abās dienās interesentu trešā daļa bijuši kanadiešu studenti, ieskaitot arī vienu otru profesoru.

Savu lekciju „Baltu kultūras sakari pagātnē, tagad un nākotnē" prof. I. Ivasks mazliet grozīja, stāstīdams par baltu un somu kultūras paralēlēm un mijiedarbi pagātnē un mūsdienās, bet nepieskardamies nākotnei. Šādā veidā viņa referāts ar iepriekšējās dienas ievadlekciju saklāvās plašā pārskatā, sniedzot saistīgu ieskatu tautu gara dzīves ainu.

Prof. Ivasks pasvītroja, ka baltu un somu kultūras sakari nebūtu ierobežojami vienīgi ar vēsturē iztirzātajiem laikiem, jo liecības, ka tie pastāvējuši jau sirmajā senatnē, atrodamas kā lingvistikā, tā šo tautu mitoloģijā un folklorā. Bagātīgs pētījumu avots šai ziņā ir „Kalevala", kas iznācis jaunā vācu tulkojumā ar prof. Hansa Fromma savāktajiem visiem līdz šim publicētajiem zinātnieku atzinumiem par somu tautas epu. Risinādams lingvistikas pavedienu tālāk, lektors aizrādīja, ka viduslaikos Lietuvā, piemēram, lietuviešu valodu lietoja vienīgi tauta, bet dižciltīgie sarunājās poļu un baltkrievu valodā; Igaunijā un Latvijā izglītoto un turīgāko tautas locekļu valoda kļuva vācu, nesot līdz šīs tautas ietekmi gara dzīvē. Tā vērojama savdabīgā parādība, ka četras Baltijas tautas apzināti centušās samazināt joti komplicētu kultūras izpausmi un radniecīgu iesaistījumu uz to valodu un kultūru, kas saglabājusies tautā, visos gadījumos sekmīgi reducējot valdošās šķiras valodas un kultūras ietekmi.

Pieminējis pirmās parādības literatūrā Baltijas valstīs un Somijā, tālāko literatūras attīstību cauri gadsimtiem, izceldams kā nozīmīgāko 19. gadsimta rakstnieku Baltijas valstīs igauņu dzejas tēvu Aleksi Kivi, kas devis izcilus darbus visos trīs literāros žanros — prozā, drāmā (komēdijā) un dzejā, lektors aizrādīja, ka Gustavs Suits bijis pirmais, kas kaldinājis saukli „Kļūsim eiropieši, paliekot arī igauņi!" No latviešu izcilajiem šī laikmeta rakstniekiem un dzejniekiem prof. Ivasks minēja brāļus Kaudzītes, Raini, Brigaderi, Blaumani un Poruku, tiem vēlāk pievienodams arī modernās dzejas pirmo ieskaņotāju Aleksandru Čaku, Edv. Virzu, Ādamsonu, dažos vārdos pieminēdams arī Ver. Strēlerti un Zinaīdu Lazdu, bet izceldams Mārtiņu Zīvertu kā drāmatiķi, kuŗam līdzīga laika biedra pārējās Baltijas valstīs nav.

Pievēršoties mūsdienu literatūras parādībām Baltijas telpā, prof. Ivasks atzina, ka Rietumu vēsmām iespējams visvieglāk ieplūst Igaunijā, ietekmējot kā dzeju, tā mūziku un architektūru. Viņš minēja veselu virkni jauno literātu, no latviešiem — Māri Čaklo, Imantu Ziedoni u. c.

Referāts, kuŗam še iespējams pieskarties vienīgi dažos skopos teikumos, bija tiešām bagātīga informācija visai interesantā tvērumā un saistīja skatītāju uzmanību arī ar skaidro un izsvērti niansēto priekšnesuma veidu.

Rūpīgi sagatavotā priekšlasījumā lietuviešu garīdznieks Francis Geisčunas iepazistināja auditoriju ar reliģiju stāvokli okupētajās Baltijas valstīs, pievērzdamies visvairāk katoļu baznīcas problēmām Lietuvā. Viņš pastāstīja arī, kā padomju vara pirdzīgi rotaļājas ar mācītājiem, viņiem visādos veidos apgrūtinot un darot pat neiespējamu pienākumu veikšanu. Lietuvā, piemēram, piešķir atļauju celt baznīcu. Bet kad tā uzcelta, dokumentus kārtojot, to ieraksta kā attiecīgā mācītāja privātīpašumu, jo draudze par legālu personu netiek atzīta. Kad nu šādā veidā tīkls uzmests, atliek to tikai pievilkt: mācītāju apvaino sabiedrības mantas izšķiešanā personīgiem nolūkiem un soda; baznīcu atsavina un lieto padomju „kultūras" mērķiem. Ja mācītājs dzīvo ārpus baznīcas, viņam jāmaksā daudz lielāka īre un nodokļi nekā pārējiem pilsoņiem. Mācītājus apsūdz visdažādākajos nodarījumos, nedodot iespēju publiski aizstāvēties ne laikrakstos, ne citur. Ok. lieļas naies vēl joprojām padomju varai no reliģijas un tās kopējiem, liecina arī jaunākie rīkojumi ateistiskās propagandas darbā — „izvilkt reliģijas čūskas dzeloni no pašas zemapziņas"... Kristījot bērniņu, okupētajās Baltijas valstīs „vārda vecākiem", kas stājušies krusttēva un krustmātes vietā, jāsolās jauno pilsoni audzināt par labu komūnistu: „Lai krusta ēna neaptumšo viņa gaišo ceļu uz komūnismu."

Pēc garīdznieka referāta cēlās divi kanadiešu studenti un sāka sūdzību birumu par baznīcas nodarījumiem cilvēces attīstības ceļā, saistot to ar Amerikas indiāņiem, Dieva neesamību, „brīnišķo sabiedrību", kuŗu viens no tiem, kāds pakistānis, bija iepazinis padomijā viesodamies un līdzīgiem „moderniem apgalvojumiem". Viņiem pietrūka atbalss pārējos klausītājos. Vājās protestētāju balsis apklusa pavisam, kad tēvs Geisčunas aizrādīja, ka brīnās par Dieva noliedzēju nepārtraukto cīnīšanos pret Dievu. Ja jau deklarēts, ka Dieva nav, kādēļ tad vēl cīnīties pret kaut ko, kā „nav"? To nu abi jaunekļi nemācēja paskaidrot.

Tā nemanot bija pienācis simpozija pēdējais posms — paneldiskusijas par Baltijas valstu politisko nākotni. Vadību uzņēmās igauņu architekts H. Sillaste, paneļī piedaloties profesoriem Ginsburgam, Ivaskam, mežkopim Jurim Dreifeldam, kuŗš Toronto universitātē papildinās politisko zinātņu fakultātē, lai iegūtu augstāku zinātnisku gradu, un amerikāņu armijas leitnantam vēsturniekam Imrem Lipingam.

Prof. Ivasks uzmeta Baltijas valstu nākotnes shēmu: pilnīga

(Nobeigums 5. lpp.)

18. NOVEMBRIS UN MŪSU JAUNATNE

Visur, kur brīvajā pasaulē apmetušies latvieši, šajās dienās atzīmēs Latvijas neatkarības proklamēšanas 50. gadadienu, un visur šajos svētkos savu tiesu dos arī mūsu jaunatne, mūzicējot, dziedot un dejojot, bet arī piedaloties organizēšanas darbos. Uzņēmumā viena no gados jaunākajām koklētājām — Sarmīte Šternberga, kas dzīvo Sv. Katrīnās, nu jau otru gadu koklē ansambļa Auseklītis sastāvā. Ka koklēt nav nemaz tik grūti, to viņa parāda hamiltoniešu Aivaram Jēkabsonam.

Foto: J. Liģers

Parizē pazudusi vietkongu delegācija

Paplašinātās miera sarunas Parizē, kuŗām pēc ASV prezidenta Džonsona rīkojuma pārtraukt Ziemeļvietnamas bumbošanu vajadzēja sākties 6. novembrī, saistījās ar lielām cerībām, ka beidzot būs atrasta „īstā" miera atslēga Vietnamas kaŗa izbeigšanai. Ar vietkongu pārstāvju piedalīšanos un to atzīšanu par pilntiesīgu delegāciju sarunās likās, ka „visām bēdām pienācis gals". Tā tomēr bija naīva doma, kuŗu nopietnāki politiķi apšaubīja jau pašā sākumā, dažiem par to pasmejoties kā par lētu Džonsona vēlēšanu triku. Ja tas tiešām bijis triks, tad Niksona sāncensim Hamfrijam tas nav sevišķi palīdzējis, bet tikai iedzinis pamatīgu ķīli Vašingtonas un Saigonas starpā.

Pirmās pretamerikāniskās demonstrācijas Dienvidvietnamas galvaspilsētā un pastiprinātā sarīdze pie ASV sūtniecības Saigonā liecināja, ka ar šo Džonsona izšķiršanos dziļa neapmierinātība valda ne vien prezidenta Vantjū valdībā, kuŗa demonstrācijas atbalstīja, tikai aicinot atturēties no vardarbības, bet arī pašā Dienvidvietnamas tautā; nevis tādēļ, ka tā nevēlētos ieilgušā kaŗa beigšanu, bet baidoties, ka ar vietkongu politisko atzīšanu Parīzes sarunas varētu novest pie Dienvidvietnamas pilnīgas atdošanas komūnistu varai. Bez tam Dienvidvietnama nekādi nespēj pārvarēt morālisko pazemojumu, ka tās valdības pārstāvjiem būtu jāsēž pie kopīga sarunu galda ar vietkongiem kā pilntiesīgiem sarunvežiem, kuŗi visu laiku cīnījušies pret valsti un grāvuši to no iekšpuses, tā palīdzot agresoram. Vietkongus uzskata par savas tautas nodevējiem, ar kuŗiem Dienvidvietnāma nekādos apstākļos nevēlas runāt kā ar atsevišķu pilntiesīgu delegāciju, bet neceļ iebildumus, ja tie piedalās Ziemeļvietnamas delegācijā.

Kas tad īsti ir vietkongi? Tie ir pašas Dienvidvietnamas komūnisti, no ārpuses apbrunotas bandas, kuŗas līdzās savai politiskajai darbībai militāri palīdz ienaidniekam resp. komūnistiem iekarot Dienvidvietnamu. Kā cēlies „vietkongu" vārds? Pazīstamajā Vebstera vārdnīcā minēts, ka „Viet" ir saīsinājums no „Vietminas". Pilnais vārds oriģinālrakstībā ir: „Viet nam Doc Lap Dong Minh", kas nozīmē — „Vietnamas neatkarības līga". Tā saucas komūnistu vadītā politiskā kustība Vietnamā. „Kong" savukārt ir vārda „kongress" saīsinājums.

Arī vietkongu delegācijas vadītāja Parīzē Tibīna dzimusi Saigonā, kur jau agrā jaunībā sākusi politisku aktivitāti, būdama arī plintniece nemiernieku nometnēs iekšzemes džungļos. Dabīgi, ar šo pagrīdnieci un terro-

(Nobeigums 8. lpp.)

Alfons Rūsa

Ar sarkanu neļķi rokā

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO OTAVAS

Ar labām runas dāvanām apveltītus cilvēkus, kas, gludi norunājot veselu stundu vai pat vairāk, nekā nozīmīga tomēr nepasakot, mēdz apzīmēt par „zelta mutēm". Šādi runātāji nemēdz jau runas sākumā norādīt: „Mīļie tautieši, dāmas un kungi! Šodien es vēlos garākā runā norādīt uz to, ka man nav nekā, ko teikt!"

Kanadas jauno ministru prezidentu Pjēru Trudo par zelta mutes īpašnieku apzīmēt nevar, kaut viņš ir teicams runātājs. Izskaidrojums Trudo lielajai popularitātei un noslēpumam, kā viņš tikai četras nedēļas pēc pievienošanās liberāļu partijai īstenoja savu žilbinošo politisko karjēru, meklējams spējā meistarīgi izvairīties no skaidri deklarētām atbildēm par savu nostāju svarīgos politiskos jautājumos, atstājot minēšanai to, kādi būs jaunās valdības soļi un nodomi nākošajos četros gados. Pat tad, kad jautājumu krustugunīs viņš ir „piespiests pie sienas", Trudo ar šķietami asprātīgu repliku, sev raksturīgo plecu paraustīšanu veikli prot noslēpt savus jau izlemtos politiskos gājienus. Arī slepenībai nozvērinātie Trudo valdības ministri negaida atplēstām rokām katru preses pārstāvi, lai intervijā pastāstītu, kādi ir liberāļu partijas turpmākie nodomi. Pret to nebūtu daudz ko iebilst, jo, acīm redzot, Trudo vēlas izskaust jauceklīgo un bieži vien pretrunīgo valdības locekļu pļāpību, kuŗa bija tik raksturīga Lestera Pīrsona valdīšanas laikā.

Pats Trudo, kuŗu daži apzīmē par kreisu radikāli, citi par reakcionāru bagātnieku interešu aizstāvi, patiesībā ir vēl neatminēta mīkla. Protams, Trudo valdīšanas laiks ir vēl par īsu, lai jaunā ministru prezidenta personībai uzspiestu viena vai otra politiska novirziena tendenču zīmogu. Jau kopš dienas, kad Trudo no Pīrsona pārņēma atbildīgo Kanadas ministru prezidenta amatu, piedzīvojuši parlamentārieši un Otavā akreditētie preses pārstāvji varējuši tikai zīlēt, kāda būs jaunās valdības rīcība ārpolitikā. Vēl nav aizmirsta dīvainā valdības nostāja palīdzības sniegšanā badā mirstošajiem Biafras civiliedzīvotājiem. Arī attieksmē uz Pad. savienības agresiju Čechoslovakijā Kanadas valdības nostāju var drīzāk iztulkot kā bailīgu laipošanu, nevis noteiktu nepārprotamas stājas ieņemšanu. Brīžiem rodas jautājums, vai Trudo, sekojot nepiedzīvojušu intelektuāļu iedegtām maldugunīm, nav jau iemaldījies apburtajā starptautisko attieksmju mežā un nespēj saskatīt īstās briesmas, tāpat kā nespēj vai arī nevēlas atšķirt draugu no ienaidnieka.

Pagājušajā nedēļā, uzrunājot Kingstonas universitātes studentus, Trudo nāca klajā ar ārpolitiskiem secinājumiem un pareģojumiem, kuŗi liek nopietni padomāt, vai vēlēšanās iegūto uzticības mandātu jaunais Kanadas ministru prezidents izmantos tā, kā Kanadas pilsoņu vairākums vēlējies un cerējis.

Mēs zinām, ka līdz šim savu iekšpolitisko neveiksmju nosegšanai un pilsoņu iebiedēšanai Maskava un tai paklausīgie kipari citās zemēs palaikam mēdz piekārt pie propagandas zvana „amerikāņu imperiālistu briesmu" bubuli. Līdz šim nevieņs Kanadas politiķis nav biedējis kanadiešus ar eventuālām briesmām, kuŗas Kanadai varētu rasties no iekšpolitisko notikumu attīstības draudzīgajā kaimiņvalsti. Tagad tas tomēr noticis.

Kingstonā Trudo, ar sarkanu neļķi rokā uzrunājot vairāk nekā 1000 studentu, deklarēja savus uzskatus, kas nenoliedzami atbalsosies tālu aiz Kanadas robežām. Ja Trudo būtu runājis kā privāta persona, viņam nevarētu pārmest nekā, kaut viņš būtu runājis vislielākās aplamības, bet kā ministru prezidents Trudo runāja visas Kanadas vārdā. Nemeklēsim motīvus, kuŗi Kanadas ministru prezidentu mudināja deklarēt pareģojumus, par kuŗu piepildīšanos pat lielākais azarta spēlmanis neriskētu pat centa. Tomēr Trudo izteicieni ļauj ieskatīties viņa ārpolitikas turpmākajos centienos.

„Es esmu mazāk norūpējies par to, kas nākotnē varētu notikt ar Berlīnes mūri," teica Trudo, „kā par to, kas varētu notikt Čikagā, Ņujorkā un arī Kanadas pilsētās." Un tad viņš norādīja Kingstonas studentiem: „Lielākas briesmas par komūnismu ir nemieri ASV, kuŗi līdz 1975. gadam var izvērsties atklātā pilsoņu kaŗā." Pēc Trudo domām, nākošo 6 gadu laikā iespējamais pilsoņu kaŗš ASV pārsviedīsoties arī uz Kanadu un Meksiku. Amerikāņu nemierniekiem Kanadā pievienošoties šejienes indiāņi, mestici un nabadzīgie pilsoņi. „Mums nav jābažījas par to, kas var notikt Eiropā," uzsvēra Trudo, „jo daudz lielākās briesmās ir Ziemeļamerikas civilizācijas un kultūras nākotne."

Sekojošajā jautājumu serijā no Trudo atbildēm varēja secināt, kādos ūdeņos pašreizējā Kanadas valdība grib virzīt savu ārpolitiku.

No Čechoslovakijas notikumiem Kanadas valdība nav nekā daudz ievērojusi, jo ministru prezidents joti kritiski vērtē rietumnieku kopīgo aizsardzības iestādījumu NATO. Trudo ieteic, ka NATO vietā Kanada savus līdzekļus varētu labāk ieguldīt cita veida palīdzības akcijās. Acīm redzot, Trudo vairs neuzskata NATO par svarīgu iestādījumu, uz kuŗu visu laiku balstījusies rietumvalstu kopīgā stratēģija komūnisma ekspansijas draudu novēršanai un uz kuŗas dibināta arī Kanadas drošība. Tas ir tiešā pretstatā jaunievēlētā ASV prezidenta politikai, jo Niksons nepārprotami izteicies par NATO stiprināšanu, uzskatot šo iestādījumu par vienīgo reālo spēku Maskavas agresīvu dēku novēršanai.

Ziemeļamerikas valstu apvienībai Kanadas pievienošanās nav gaidāma, jo Trudo uzskata, ka šo iestādījumu dominē Vašingtona. Zīmīgi, ka Trudo samaniecīskajā laukā Kanadas attieksmes ar

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIJAS VALSTS DIBINĀŠANAS 50 G. ATCERES SARĪKOJUMI TORONTO

LATVIEŠU TĒLOTĀJAS MĀKSLAS IZSTĀDE
Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral Ave. Atvērta darbdienās no plkst. 6—9 vak., sestdienās un svētdienās no plkst. 1 dienā līdz 8 vak.

LATVIEŠU DAILAMATNIECĪBAS UN SENLIETU IZSTĀDE
Ontario Karaliskajā mūzejā, Avenue Rd. — Bloor St. Izstādi 15. nov. plkst. 8 vak. atklās Ontario valdības ministrs John Yaremko. Atklāšanā ieeja ar ielūgumiem. Izstāde atvērta publikai katru dienu no 16. nov. līdz 7. decembrim.

LNAK RĪKOTĀ VALSTSSVĒTKU PIEŅEMŠANA
Ontario Karaliskajā mūzejā piektdien, 15. nov., plkst. 9 vak. Ieeja ar ielūgumiem.

VALSTSSVĒTKU AKTS UN KONCERTS
svētdien, 17. nov., plkst. 5 p.p. (noteikti) Maseja zālē, Shuter un Victoria St. Galvenais runātājs Kanadas transporta ministrs P. Hellyer. Koncertā piedalīsies: Apvienotais Toronto, Hamiltonas un Londonas latviešu koris, simfoniskais orķestris 50 instr. sastāvā, solisti — Maiga Dežardēna, soprāns, un Pēteris Geistauts, baritons. Diriģents Arvids Purvs. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar $2.00.

RADIORAIDĪJUMI
CHFI = FM — (98.1)
17. nov. no plkst. 9.30 — 10 vakarā
CHFI = AM — (6.30)
18. nov. no plkst. 10.30 — 11 vakarā
CHIN = AM — (1540)
17. nov. no plkst. 7.30 — 8 rītā
CHIN = FM — (101)
17. nov. no plkst. 4.30 — 5 pēcpusd.

Rīcības komiteja

DIENĀS SENAJĀS

JĀŅA BRŪNA ATMIŅU RAKSTS PAR IZSĶIRĪGU POSMU LATVIJAS BRĪVĪBAS NOSARGĀŠANĀ

I
UZ RIGU

Ir 1918. gada rudens. Dzīvoju tēva mājās Tāšu (toreiz Talsu) Brūnos, Liepājas apriņķī. Kādu dienu tēvs no Liepājas pārved ziņu, ka drīzumā tur mācības uzsāksšot kāda vidusskola. Ziņa apstiprinās, un es sāku skoloties jaunajā skolā. Tā vietējās skolotāju biedrības dibināta, ar krievu mācību valodu. „Laikam trūkst latviešu skolotāju un mācību grāmatu latviešu valodā, krievu laiki taču beigušies," — sevī nodomāju. Interesanti, ka mācības notiek tai pašā skolas ēkā, kurā mācijos vācu okupācijas laikā — t. s. Reformschule. Skolēnu ir pietiekami, dažādu tautību, vairāk pilsētnieku — sveštautiešu. Skolotāji visi veco laiku, rets latvietis. Mani uzņem reālskolas nodaļijuma septītajā resp. pēdējā klasē. Mācību ir daudz, prasības stingras. Man tās sagādā diezgan grūtību, jo manā līdzšinējā mācību gaitā ir daži robi: divus gadus neesmu mācījies krievu valodu un literātūru; man nav arī nekādu zināšanu trigonometrijā, kādas nepieciešamas 7. klasē. Laikam nekad neesmu tik daudz mācījies kā šai gadā.

Drīz Liepājā pienāk vēsts, ka Rīgā 18. novembrī proklamēta neatkarīgā Latvijas valsts. Mūs, latviešu skolēnus, tā iepriecina, pat sajūsmina. Vēsts nokļūst vēlāk laukos, arī Tāšu Brūnos. Viņi, kas svētdienās bieži mēdz pulcēties manās tēva mājās, gudri spriež, ka neatkarīga Latvija nevarēšot pastāvēt ne saimnieciski, ne politiski: mums trūkstot dabas bagātību, mēs nespējot uzturēt pietiekami stipru armiju, tādēļ mūs aprīšot Krievija vai Vācija. Tikai retais uzdrošinās iebilst, ka mēs varam būt neatkarīgi, patstāvīgi, ja vien mums netrūkst drosmes un gribas. Visumā, cik dzird, sajūsma laukos nav liela.

Esmu nogrimis skolas darbā, un ziema aizies ātri. Visi latvieši (cik atminos — trīs) manā klasē beidzam reālskolu. Viens paliek Liepājā, divi dodamies uz laukiem un iesaistāmies darbā tēvu mājās. Uz rudens pusi skolas biedrs Alberts no Liepājas ziņo, ka Rīgā organizējot Latvijas universitāti, kurā rudenī sākšot lekcijas. Aicina iestāties tajā. Pēc vairākām pārrunām ar vecākiem un brāli izlemts, ka rudenī došos uz Rīgu. Paredzētais laiks pienāk ātri, un es, iesaiņojis savas nedaudzās mantiņas un kārtīgu kasti ar lauku ražojumiem, ar nelielu žūksnīti naudas kabatā dodos uz Liepāju, lai kopā ar skolas biedriem ceļotu uz Rīgu. Stacijā mani jau gaida Alberts un Jānis, abi skolas biedri no reālskolas, un vēl trešais, kas, šķiet, jau paspējis apostīt augstskolas gaisu, jo ietērpies agrākās krievu augstskolas studentu formā.

Brauciens uz Rīgu ir interesants un patīkams, kaut stipri garš. Sākumā braucam kā pa Latvijas zemi, bet otrā stacijā no Liepājas, kuŗa toreiz saucās Langen,liekas, ka esam iebraukuši Vāczemē. Redzami tikai vācu karavīri. Jo tālāk ripo vilciens, jo stiprāk izpaužas vācu militārisms. Priekulē, kur vilciens uzkavējas vairāk nekā stundu, vācu karavīru ir bariem, tikai retais civilists. Daži karaviri pievienojas mūsu pulciņam. Sarunas rit raiti, laiks aiziet nemanot.

Tālākajā ceļā aina daudz nemainās, un pēc ilgākas ripošanas un vairākām pieturām vilciens piestāj Jelgavas stacijā. Te karavīru vēl vairāk: kurp skatienu vien vērš, visur karaviri vācu uniformās, kā nometnē.

Ierodamies attiecigajā vācu iestādē pēc atļaujas ceļot tālāk uz Rīgu. Mums laipni aizrāda, ka satiksme ar Rīgu pašreiz neesot iespējama, neesot veikti nepieciešamie labojumi. Mūs, kas esam pārdzīvojuši vācu okupācijas laiku, tas daudz nepārsteidz. Pēc īsas apspriedes upurējam katrs dažas vācu markas (Ostgeld), izraugām piemērotu vācu karavīru — ierēdni, un drīz ceļošanas atļauja pa Lielupi ar kuģiti ir rokā.

Tālākais ceļojums, protams, vēl gausāks, bet bez kādiem sarežģījumiem. Izturot dažas vācu kontroles, pēc vairākām stundām sasniedzam Slcku, kur pirmo reizi uz kuģīša pārbaudes nolūkā parādās latviešu karavīri ar saulīti pie cepures. Tāda kā atvieglinājuma, prieka un drošības izjūta pārņem mūs visus — jūtamies atkal Latvijā. Tieši pusnaktī kuģītis piestāj Daugavmalā, Iekšrīgā. Esmu Rīgā pirmo reizi. Manā skatījumā tā ir grandioza.

Priezīmējams, ka Jelgavā mums pievienojas vēl viens studēt kārs jauneklis.

Saliekam savus piederumus ormaņa droškā, paši kaut kā uzmetamies uz tās un brauciens sākas. Pirms katra apgaismota ielu krustojuma trijiem no mums droška jāpamet: vezums esot par lielu, policija varot „piesieties" — norāda ormanis. Brauciens lēnā gaitā turpinās ilgu laiku, kamēr sasniedzam kādu lielu baltu namu Marijas ielā netālu no Stabu ielas. Sitam plaukstas. Drīz otra stāva balkonā parādās divas baltas būtnes, kuŗas mums paveŗ iespēju iekļūt namā un rast patvērumu, kamēr iekārtojamies uz ilgāku palikšanu citur. Steidzamies iestāties universitātē. Nav arī ilgi jāgaida, kad uz melnā dēļa gaitenī parādās mūsu vārdi. Esam uzņemti. Diemžēl, sākas Bermonta uzbrukums, un pienākums sauc stāties cīnītāju rindās. Tā no studēšanas pagaidām nekas neiznāk.

II
PIRMĀ DIENA LATVIJAS JAUNAJĀ ARMIJĀ

Ir 1919. gada rudens. Pirms dažām dienām sācies Bermonta uzbrukums. Rīgā satraukums, nedrošības sajūta. Mana pirmā diena jaunās Latvijas karavīra gaitās. Mūsu novietojums — Grīziņkalna kazarmas.

Esam saņēmuši šautenes ar norādījumu iepazīties ar tām. Starp mums, jaunajiem, ir viens otrs vecāka gadagājuma vīrs ar pieredzi kauju laukos — Tīreļa purvā, Ložmetējkalnā, Nāves salā vai citur. Vecākie mūs labprāt pamāca kaŗa ieroču lietošanā. Jāatzīstas, man šāds ierocis bija pilnīgi svešs, nekad tādu nebiju rokās turējis. Agrāk man vispār nebija intereses par ieročiem. Laikam tikai dažas reizes biju izmēģinājis roku ar vecākā brāļa medību bisi. Diemžēl, apmācīšanās var turpināties tikai īsu brīdi, varbūt nepilnu stundu.

Saņemam nedaudz municijas un rikojumu ar visu apbruņojumu kārtoties vakara pastaigai pa Rīgas ielām. Priecājos, ka esmu paguvis kaut cik iepazīties ar šautenes nēsāšanu plecā, pielādēšanu un tēmēšanu. Pēdējā gan nemaz neveicas. Tiklīdz mēģinu vienu aci piemiegt, arī otra tūlit žus vārdus. Norāda, ka tēvzeme ir briesmās, tādēļ dēliem jāiet palīgā. Uz bailīgu, paklusu iebildumu, ka neprotam šaut, viņš mierīgi atbild: „Nebēdājiet, to drīz vien iemācīsities."

Soļojam atkal, šoreiz Pārdaugavas virzienā. Pilnīgi satumsis. Drēgns, nemīlīgs rudens vakars. Vējš strauji dzenā saraustīto mākoņu blāķus, starp kuŗiem reizēm parādās mēness. Garastāvoklis nospiests, ar katru soli kļūst drūmāks. Neatvairāmi uzmācas skumjas domas, šaudās dažādos virzienos. Prātā nāk tēva māju sargs Vaskis, kas krita no vācu lodes pirmā pasaules kaŗa laikā; tad parādas jaukāka aina — mana dzimtā pilsētiņa Durbe, kur līdzigos rudens vakaros skolas laikos mēdzām klejot pa nomalēm, uzmanīgi vērojot, vai kur neparādīsies kāds no skolotāju saimies. Bija skolas rīkojums: reizē ar tumsas iestāšanos jābūt mājās. Tad domas aizklīst kādā latviešu valodas stundā pēdējo gadu skolā Liepājā. Liekas, pilnīgi skaidri dzirdu latviešu valodas skolotāja balsi citējam Kārļa Skalbes kaķīša vārdus: „Dari tikai labu. Kādēļ vairot sāpes? Lai vairojas prieks! Nepiemini ļaunu."

Tuvojamies Daugavmalai. Pēkšņi pirmajā rindā atskan man sveša, bet ļoti skanīga dziesma. Viens pēc otra dziedātājam pievienojas pārējie. Soļošana kļūst vieglāka, arvien brašāka, veiksmīgāka. Liekas, pamazām izplēn nospiestība, sasprindzinājums. Visi it kā atdzīvojas. Arī es dziedu, kaut dziesmas vārdī man nezināmi, bet melodija ir viegla, šķiet dzirdēta un viegli iegaumējama. Tāpat blakus soļotājs izdveš tikai skaņas, ne vārdus. Tomēr drīz izdodas saklausīt dažus vārdus, kuŗi bieži atkārtojas: „Al-pumpiņ', pumpiņ', pumpiņ' rasa." Ar katru jaunu dziesmas skaņu arī mums garastāvoklis uzlaboja. Drīz vien viss drūmums, skumjas izgaist. Esmu gatavs soļot kaut līdz Olainei.

Se pirmo reizi un, laikam, arī vienīgo esmu tik stipri izjutis dziesmas svētīgo ietekmi. Neapzināti un nemanot esmu pilnīgi iekļāvies līdzsoļotāju kopībā ar kopīgu noteiktu mērķi, kopīgu uzdevumu, kuŗu neskaidri, tomēr droši apzinos. Esmu lasījis aprakstus par dziesmu svētkiem, ka dziesmas dziedātājus un klausītājus saviļņo, iepriecina, rada vienotības apziņu, bet pats tos neesmu pārdzīvojis, nav bijis izdevības dziesmu svētkos piedalīties.

(Turpinājums sekos)

VAI JAU ZIEMSVĒTKI?

Nē, uzņēmumā redzams tikai viens no stendiem latviešu saimniecisko darbinieku pasākumu un panākumu skatē Toronto, kuŗā redzami Jāņa Bērziņa uzņēmuma Astralite Ltd. gatavotie svētku dekorējumi — mākslīgās eglītes, spīduļi, spuldzītes un citi rotājumi, kas labi pazīstami visā Kanadā. Rasma Caune firmas uzdevumā sniedza paskaidrojumus apmeklētājiem skates pirmajā dienā.

Foto: J. Līgers

LATVIJA

AMERIKĀ

91. N-RS TRESDIENA, 1968. GADA 13. NOVEMBRIS

GALVENA REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

★ Laikraksts „Latvija" Vācijā savā pēdējā oktobŗa numurā atvēris „Bērnu stūrīti", kuŗā nodomāts ievietot pašu bērnu vēstules un citus uz latviešu jauniešu pasauli attiecīgus rakstiņus. Pirmajā „Bērnu stūrītī" skolotāja Antra Rantiņa aicina visus bērnus tuvumā un tālumā izmantot iespēju izmainīt domas ar citiem latviešu bērniem, piedaloties kopīgās gaitās. Kā pirmā vēstule iespiesta sešu Manheimas skolnieču rakstītā, kuŗā meitenes apvaicājas, kā „patīk iet ar vecākiem uz sēru dienu sarīkojumiem", vai tas, ka vecāki neparasti bieži apmeklē latviešu konferences. Jācer, ka vecāki šo labi iecerēto pasākumu atbalstīs, pamudinādami jauniešus rakstīt „Bērnu stūrītim" Vācijā varbūt pat no aizjūras.

★ Bradfordā, Anglijā, organizēto baltiešu draudzības vakaru, kas šogad bija rīkots visu trīs Baltijas valstu 50 gadu dibināšanas atceres zīmē, apmeklēja bez Latvijas sūtniecības vadītāja T. V. Ozoliņa arī Igaunijas diplomātiskais pārstāvis A. Torma un Lietuvas — V. Balickas. Programmā bez uzrunām bija latviešu vīru koŗa Daugava, Bradfordas latviešu bērnu koŗa un jaukta koŗa dziesmas un Saktas dejotās tautas dejas. Arī igaunu un lietuviešu dejotāji sniedza pa tautas dejai. Bradfordas vanadzes bija ierīkojušas daiļamatniecības izstrādājumu novietni, bet lietuvieši — grāmatu galdu. Citas ziņas, turpretim, lasāmas par Notingamas tautiešiem, kuŗus, šķiet pārņēmis vienaldzības miegs. Jau pērnajā gadā šai latviešu kolonijā nav rīkota 18. novembŗa atcere, arī neAizvesto pieminas dienā šovasar. Ne Notingamas latvieši vispār, nedz DV nodaļas biedri neesot arī piedalījušies 6. oktobrī ukraiņu rīkotajā demonstrācijā pret Čehoslovakijas okupāciju, kas guvusi lielu ievērību angļu presē un radio, bet plkv. A. Plensnera referāts „Mūsu vēstures apskats" pat atsaukts...

HUGO VĪTOLS

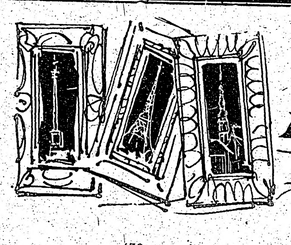

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(59. turpinājums)

Tad viņu apņem burvība, negaidīti un pēkšņi kā draudzīga roka, kas pārsteigumā apskauj tavu plecu. Vītoli atdzīvojas, pīpenes ietrīsas; Latvija viņam kļūst tuva, dzīva, vibrējoša, krāsaina, viņš tai pieskāries, viņš to sajūt, viņa uz to runā un viņa tam dzied.

Es nepazīstu citas zemes Eiropā, kuŗas daba būtu draudzīgāka pret cilvēku. Sila priedei, krūmam klajumā, kalmju čemuram slapjajā pļavā — visam piemīt kāds cilvēcisks maigums, kas nepaies secen nevienam jūtīgam cilvēkam. Augu pasaulē nekas neliekas laipnāks par šo rododendronveidīgo stādu baltajiem ziediem, šo rosmarīnu, kas zied ezermalās starp baltajiem bērziņiem: tu, cilvēks, pēkšņi gribētu būt dzejnieks, lai to pienācīgi apdziedātu un lai visa Latvija atkārtotu šo dziesmu koŗa piedziedājumā.

Jāteic, ka latvieši ar patiesu mīlestību mīl visu, kas nāk no viņu zemes: viņi runā par latviešu kviešiem, latviešu liniem, ar lepnumu, ko neatrast pie citiem zemkopjiem, ar lepnumu, ar kādu tēvs runā par saviem bērniem. Svētku dienās sievietes iespiež matos rudzupuķu vainadziņus; Jāņos mājas grezno ozola zariem.

Francijai jāzina, ka latvju nācija ir viena no tīrākajām nācijām Eiropā. Es te runāju par tautas spējām manifestēt savu temperamentu mākslas jutoņas dažādiem līdzekļiem; latvju tauta ir pārāka par lielāko tiesu citu tautu savā izteiksmes tīrībā, savā izteiksmes īpatībā.

Man bija izdevība noklausīties divdesmit tūkstošbalsīgu latviešu zemnieku koŗi, skaistu skaistām dziesmām slavinām tēvijas krāšņumu un savām lieliskām balsīm likt sadzirdēt senču vēl it kā siltās balsis: bija tā, it kā tu būtu saklausījis dziedam silus un jūru, mežmalu, kāpu aso zāli, ziedošās ceļmalas. Tā arī tagad, vērojot audeklus, kas šodien rotā mūsu Žēdepōma mūzeja sienas, man liekas, ka redzu latviešu dzimteni, ka jūtu skadru trizuļošanu, un ka viss, kas Latviju dara latvisku, ieviešas manī caur acīm, pārņem un piepilda mani.

Laimīga tauta, kuŗai ir tādas dāvanas atklāt pasaulei savas nacionālās dvēseles elementus!"

Tā rakstīja Moriss Bedels. Rakstīja tā, kā neviens par Latviju, latviešiem un latvju mākslu vēl nebija rakstījis. Latvija viņam pateikties vairs nespēj, to spēj tikai latviešu trimdinieks. Lai tālab te pateicībā pieminam nelaiķi.

Ievada autors Moriss Bedels

Moriss Bedels bija parīzietis. Dzimis 1883. gadā, rakstnieks, esejists, pēc profesionālās izglītības — mediciņas doktors, Viņa vietas iezīmēšanai franču literātūrā der atcerēties, ka viņš 1927. gadā saņēma Gonkūra akadēmijas godalgu — Francijas augstāko literātūras atzinību, godalgu, ko savā laikā saņēma tādi franču rakstniecības korifaiji kā Žoržs Dihamels (Duhamel), Marsels Prusts (Proust), Andrē Malrō (Malraux).

Akadēmiju savā testamentā bija paredzējuši franču rakstnieki brāļi Žils un Edmons Gonkūrs (Goncourt). To nodibināja augstākai literātūras godalgas piešķiršanai Francijā 1903. gada 21. decembrī „Godalga paredzēta gadā publicēta prozas darba apbalvošanai; tā piešķirama par gara un formas jaunumu un oriģinālitāti". Tā bija noteikts statūtos, uzticot pašu apbalvošanu 10 akadēmiķiem, no kuŗiem pirmos bija izraudzījuši paši novēlētāji. Tie bija: Leons Dodē, J. K. Huismans, Oktāvs Mirbō, Pols Margerits, Lisjens Dēkavs un pieci citi.

Bedels savu Gonkūra akadēmijas godalgu bija izpelnījies ar romānu „Žeroms, ziemeļu 60. platuma grads" (Jérome, 60° latitude Nord), kuŗā autors ar chirurga nepielūdzamību un humānistisku ironiju — kas raksturo viņa darbus — tēloja sava Žeroma dēkas un dēciņas Norvēģijas fjordos no pretējās puses tai, ko savā laikā Nobela prēmijas laureāts Knuts Hamsuns bija tēlojis aizgrābīgajā „Viktorijā".

Līdz Latvijas mākslas izstādei 1939. gadā Moriss Bedels jau bija laidis klajā 4 romānus, kuŗos aprīliski sacentās nepielūdzams tiešums un patiesīgums ar sapratēja smaidu un bezžults ironiju. Arī vēlākajos darbos vērojam to pašu stilu un noskaņu, neizslēdzot viņa gadu pirms nāves, 1953. gadā publicēto romānu „Žeroma ceļojums uz Savienotajām Valstīm"... Bez romāniem Bedels publicējis arī politiskas un filozofiskas esej s. Pasaules pazīstamais apgāds Larousse 1966. gadā klajā laistajā Franču tagadnes literātūras vārdnīcā par Morisa pēdējo dabu Destin de la personne humaine (Cilvēka personas liktenis) un citām esejām saka: „Tās ir vieduma piesātinātas grāmatas, vieduma, kas r nolūku pielaikots cilvēka mēram, pieskaņots viņa dziļajai dabai un zemei, apliecinot autora pilnam īstenoto vēlmi šais raupjajos un draudīgajos laikos ļaut ieskanēties izlīdzinātājai humānista balsij." *)

Bedels bija daudz ceļojis, bijis arī Baltijas valstīs. Viņu sastapu dižajos IX dziesmu svētkos. Smalkiem locekļiem, šauru seju, plāniem pablondiem matiem, augstu pieri, vērīgām acīm, kuŗu ārējos kaktiņos labsirdīga humora jupītis bija ievilcis neizgludināmas rieviņas — tāds viņš izslējies stāvēja kādā Uzvaras laukuma ailā un ziņkārs un pacilāts vēroja 16.000 dziedātāju un 200.000 klausītāju jūru. Pacilāts? Tā likās. Bet drošs tu, cilvēks, nevarēji būt. Pazīstot viņa gara ievirzi un stilu, nevarēja lāgā zināt, kas viņu pārsteigs, kas patiks, kas nepatiks, jā, kā un ko viņš Latvijā sastatīs: gaišo vai drūmo, nopietno vai jocīgo, cildeno vai smieklīgo, glīto vai neglīto, traģisko vai grotesko? Kaut kur pat iekrimta šaubu ķirmis: ka tik Žeromam neienāk prātā pēc Norvēģijas dēkām paklejot starp 55. un 58. ziemeļu platuma gradu!... Atbildi uz šo bažīgo jautājumu viņš nedeva jaunā romānā, bet Latvijas mākslas izstādes katalogā. Paldies nelaiķim par to.

Latvijas sūtnim Parīzē bija bijusi laimīga roka, saistot Morisu Bedelu Latvijas mākslas izstādes kataloga ievada sacerēšanai. Olģerts Grosvalds bija gribējis un pratis jau aizlaikus ievirzīt rakstnieku savas un sūtniecības glaimīgās uzmanības un garīgās viesmīlības centrā. Bedels un viņa darbi sūtnim bija pazīstami, viņš prata novērtēt Gonkūra akadēmijas laureāta īpato talantu; Bedels, savukārt, cienīja izglītoto un mākslinieciskas gaisotnes caurstrāvoto latvju diplomātu. Tā radās saites, kas izpaudās nule lasītajā ievadā, kuŗā nebija ne ironijas, ne smīna, ne tukšvārdības. Tikai patiesa sirsnība un apbrīna.

Kā redzams, Latvijas mākslas izstādes kataloga ievads, tāpat kā pati izstāde, nebija nejaušība, bet mērķtiecīgu pūļu un aizredzīgi, saudzīgi koptas draudzības rezultāts. Tā balstījās uz savstarpēju pazīšanos, pēc šais rindās jau vairākkārt minētās viedās Leonardo da Vinči bauslības: pirms to mīli vai nīsti...

Nekur labam sākumam nav svarīgāka loma kā mākslā, jo sevišķi mākslas izstāžu laukā, un tas tādēļ, ka še nav darīšana ar prātu vien, bet jo lielā mērā ar jutoņu, ar intuiciju; ne ar skaitļiem un svariem, bet ar nesveŗamām vērtībām, ar krāsām, ar racionāli nepierādamo.

Mākslas vēsture pazinusi gadījumus, kad dažas neuzmanīgas, nelabvēlīgas vai dzēlīgas mākslas kritiķa rindas kāda jauna mākslinieka pirmajā darbu skatē viņam maksājuši 20 lieku posta gadu.

*) Dictionnaire de la littérature francaise contemporaine, Librairie Larousse, 1966; 38. lpp.

(Turpinājums sekos)

Pēteris Aigars

KLAUVĒTĀJS

Pusnaktī nodrebēs logs,
Klauvēs kāds klaidonis pikti:
Tautjās, kur palicis slogs;
Akmeņi ceļā tev likti?

Klauvētājs neaprims,
Klaudzinās naktī līdz rītam:
Kur tavs lepnums? Vai slims?
Kamdēļ to ceļos redz krītam?

Nelīdzēs greznākais tērps,
Nebēda, nektārs un kokles.
Jautājumus viņš vērps,
Raustīsies negausīgs žoklis.

Vārdi kā negaisa drauds,
Vārdi kā pastarais spriedums
Prasīs: kur kaisīts tavs grauds,
Kur tava tīruma briedums?

Voldemāra Avena g

Preses dienu ietvaros Milvokos bija rīkota arī dzejnieka - gleznotāja Voldemāra Avena darbu izstāde ar vairāk nekā 30 eļļas gleznām un dažiem zīmējumiem.

Šķiet, ka pēc dabas Avens ir celtnieks, jo tematikā un kompozicijas konstrukcijā meistars savas šķautnainās celtnes pilsētu kompozicijās liek vienu aiz ļeb blakus otrai, visumā lietojot smagos zemes toņus, kas daudzos gadījumos, maisot tādās attiecībās, pieder iekštelpas atmosfairai, tā upurādams ārtelpas gaisa perspektīvo vibrējumu. Zemes toņu

Preses dienu ietvaros Milvokos bija iekārtota bu izstāde. Uzņēmumā mākslinieks ar dzīvesbie viesiem, kas uz brīdi pametuši deju priekus,

(57. turpinājums)

Vilnis bija ieskaities un runāja strupā, a tā balsī. Bet meitenes tuvums un klusēšan pamazām nomierināja, un kad pēc labas s tie devās atpakaļ uz lielceļu pie auto, vin gāja roku rokā. Automašīnā Rudite apsēd nim pēc iespējas klāt un kādu laiku, kamēr sme uz lielceļa vēl bija retāka, Vilnis labo rē rēja apskautu Ruditei ap viduklī.

Pilsētā Vilnis neapstādamies pabrauca ielu krustojumam, kur būtu jāgriežas uz māju. Rudīte nosēdās taisnāk.

— Vilni, nebrauc tālāk. Ir jau vēls. Ved mājās. Pavizināsimies citā reizē.

— Tu gribēji Gibrana „Pravieti", — Vilni dināja.

Viņi bija pārrunājuši Libanonas praviešanieka vārdus par mīlestību, un Vilnis bija ap jis, ka nav dziļāka mīlestības formulējum Gibrana teikumu: „Kad tu mīli, tad nes Dievs ir manā sirdī; sakī — es esmu Dieva

Viņi apstājās pie mājas, kuŗā atradās Vil denta istaba. Tā bija neliela, veca, pelēku celtne šauriem logiem augstskolas tuvumā.

Vilnis izkāpa un, apgājis automobilim a atvēra durvis Rudītes pusē.

VIJA

968. GADA 13. NOVEMBRIS

AKCIJA TORONTO

rēds Vinčels, 508 Palmerston
531—4533;

lfs Noritis 1765 Victoria Park
Ont.; tālr. 759—8076;

A EIROPĀ:

inster/Westf., Von Einem Str.19

otus pēc vajadzības isināt. Ne-
labā, bet uz vēlēšanos sūta at-
a (Kanadā) vai starptautiskais
Ar autora vārdu vai iniciāļiem
domas ir rakstītāja personīgs
atbilst arī redakcijas viedoklim.

Kanadā — par mēnesi $ 1.50;
$4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu
tsevišķa numura cena 20 centu.

ājumu daļā $ 2.10, bet tekstā
$ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

skumjas izgaist. Esmu gatavs so-
jot kaut līdz Olainei.

Še pirmo reizi un, laikam, arī
vienīgo esmu tik stipri izjutis
dziesmas svētīgo ietekmi. Neap-
zināti un nemanot esmu pilnīgi
iekļāvies līdzsoļotāju kopībā ar
kopīgu noteiktu mērķi, kopīgu
uzdevumu, kuru neskaidri, to-
mēr droši apzinos. Esmu lasījis
aprakstus par dziesmu svētkiem,
ka dziesmas dziedātājus un klau-
sītājus saviļņo, iepriecina, rada
vienotības apziņu, bet pats tos
neesmu pārdzīvojis, nav bijis iz-
devības dziesmu svētkos piedalī-
ties.

(Turpinājums sekos)

s kaleidoskopā

Ozoliņa arī Igaunijas diplomātis-
kais pārstāvis A. Torma un Lie-
tuvas — V. Balickas. Programmā
bez uzrunām bija latviešu vīru
kora Daugava, Bradfordas latvie-
šu bērnu kora un jaukta kora
dziesmas un Saktas dejotās tau-
tas dejas. Arī igauņu un lietuvie-
šu dejotāji sniedza pa tautas de-
jai. Bradfordas vanadzes bija ie-
rīkojušas daiļamatniecības izstrā-
dājumu novietni, bet lietuvieši —
grāmatu galdu. Citas ziņas, tur-
pretim, lasāmas par Notingamas
tautiešiem, kuŗus, šķiet pārņēmis
vienaldzības miegs. Jau pērnajā
gadā šai latviešu kolonijā nav rī-
kota 18. novembŗa atceŗe, arī ne
Aizvesto pieminas diena šovasar.
Ne Notingamas latvieši vispār,
nedz DV nodaļas biedri neesot arī
piedalījušies 6. oktobrī ukraiņu
rīkotajā demonstrācijā pret Če-
choslovakijas okupāciju, kas gu-
vusi lielu ievērību angļu presē un
radio, bet plkv. A. Plensnera re-
ferāts „Mūsu vēstures apskats"
pat atsaukts...

, nopietno vai jocīgo, cildeno
neglīto, traģisko vai grotesko?
šaubu ķirmis: ka tik Žeromam
vēģijas dēkām paklejot starp
na grādu!)... Atbildi uz šo ba-
nedeva jaunā romānā, bet
tes katalogā. Paldies nelaikim

arīzē bija bijusi laimīga roka,
Latvijas mākslas izstādes ka-
ai. Olģerts Grosvalds bija gri-
aikus ievirzīt rakstnieku savas
s uzmanības un garīgās vies-
n viņa darbi sūtnim bija pazīs-
tēt Gonkūra akadēmijas lau-
lēls, savukārt, cienīja izglītoto
nes caurstrāvoto latvju diplo-
as izpaudās nule lasītajā ieva-
jas, ne smiņa, ne tukšvārdības.
apbrīna.

jas mākslas izstādes kataloga
izstāde, nebija nejaušība, bet
redzīgi, saudzīgi koptas drau-
ijās uz savstarpēju pazīšanos,
ākkārt minētās viedās Leonar-
irms to mīli vai nīsti...
nam nav svarīgāka loma kā
as izstāžu laukā, un tas tādēļ,
rātu vien, bet jo lielā mērā ar
ar skaitļiem un svariem, bet
, ar krāsām, ar racionāli ne-

zinusi gadījumus, kad dažas
es vai dzelīgas mākslas kriti-
ākslinieka pirmajā darbu ska-
ieku posta gadu.

littérature francaise contempo-
usse, 1966; 38. lpp.

(Turpinājums sekos)

Pēteris Aigars

KLAUVĒTĀJS

Pusnakti nodrebēs logs,
Klauvēs kāds klaidonis pikti:
Taujās, kur palicis slogs,
Akmeņi ceļā tev likti?

Klauvētājs neaprims,
Klaudzinās nakti līdz rītam:
Kur tavs lepnums? Vai slims?
Kamdēļ to ceļos redz krītam?

Nelīdzēs greznākais tērps,
Nebēda, nektārs un kokles.
Jautājumus viņš vērps,
Raustīsies negausīgs žoklis.

Vārdi kā negaisa drauds,
Vārdi kā pastarais spriedums
Prasīs: kur kaisīts tavs grauds,
Kur tava tīruma briedums?

Ņujorkas latviešu koncertapvienības pirmais koncerts

Apsveicama ir DV apvienības ideja nodibināt Ņujorkas latviešu koncertapvienību, kādas darbojas jau daudzās ASV un Kanadas pilsētās, bet jūtami trūka Ņujorkā. Šīs apvienības pirmais koncerts notika 27. oktobrī Carnegi Recital zālē. Programmā piedalījās pūšamo instrumentu kvintets Phoenix un dziedone Tabita Jaunzeme. Kvinteta sastāvā vienīgais latvietis ir Andrejs Jansons (oboja), bet pārējie cittautieši — Margareta Šechtera (flauta), Aris Savecs (klarnete(, Richards Vrotnejs (fagots) un F. Donaruma (mežrags).

Programmu mūziķi sāka ar Antona Reicha „Kvintetu op. 88 Nr. 2", kas rakstīts klasiskā garā. Kaut ar sākuma akordu likās, ka ansamblis nav saliedēts, vēlāk saspēle apliecināja labu stilu un formas izpratni, kā arī mūzikālu un tehnisku viengabalainību. Irvinga Faina „Partita" jau tuvāka laikmeta garam. Programmas noslēgumā dāņu komponista Karla Nīlsena „Kvintets op. 43" bija labākais un interesantākais sniegums.

Visi kvinteta Phoenix dalībnieki ir profesionāli mūziķi un panāca mūzikālu saliedējumu kopīgajā saspēlē. Katrs no viņiem varētu būt arī labs solists. Kaut dažviet šķita, ka kāds instruments paskaļāks, pie tā vainojama, droši vien, mazās zāles nepiemērotā akustika.

Tabita Jaunzeme dziedāja 7 latviešu tautas dziesmas — 5 Longina Apkalna, Viktora Baštika un Andreja Jansona aranžējumus un okupētās Latvijas komponistu Marģera Zariņa un Aldoņa Kalniņa apstrādājumus. Manuprāt, tautas dziesmu apdare būtu vairāk piemērota stīgu — kokļu, nevis pūtēju ansamblim, jo šo instrumentu raksturs un īpašības ir nepateicīgas sieviešu balsij, tādēļ vietām pārspēja solisti. No dzirdētajām dziesmām labākie bija V. Baštika, A. Jansona un L. Apkalna aranžējumi, kuŗi pēdējam tendence uz modernismu.

Tabitai Jaunzemei ir patīkams un mūzikāli akceptējams tautas dziesmu izpildījums un impozanta skatuviska stāja. Liriskais soprāns tomēr nebūtu pārvērtējams dinamiskā plāksnē, no kā vietām cieš intonācija ar tendenci slīdēt.

Koncerts bija labi apmeklēts, bet ne izpārdots. Vai latviešu mūzikas draugi, varbūt, vainotu DV apvienību, ka tā atklāšanas koncertam bija izvēlējusies vairumā citu tautu mūziķus? Vai nebūtu vēlams, lai latviešu koncertapvienību mērķis būtu iepazīstināt klausītājus ar izcilākajiem latviešu, ne cittautu māksliniekiem. Šādas kļūdas vēl nesenā pagātnē pielaidušas dažas citas latviešu organizācijas.

Famja Vīksne

Voldemāra Avena gleznu izstāde Milvokos

Preses dienu ietvaros Milvokos bija rīkota arī dzejnieka - gleznotāja Voldemāra Avena darbu izstāde ar vairāk nekā 30 eļļas gleznām un dažiem zīmējumiem.

Šķiet, ka pēc dabas Avens ir celtnieks, jo tematikā un kompozicijas konstrukcijā meistars savas šķautnainās celtnes pilsētu kompozicijās. Tiek vienu aiz jeb blakus otrai, visumā lietojot smagos zemes toņus, kas daudzos gadījumos, maisot tādās attiecībās, pieder iekštelpas atmosfairai, tā upurēdams ārtelpas gaisa perspektīvo vibrējumu. Zemes toņu katēgorijā labi iederas pasportretu, plīkņu un kluso dabu gleznojumi. Kā sevišķi patīkamu piemēru var minēt gleznu „Tulpes", kuŗa ieturēta siltā gammā un „Rudens ziedi", gleznota gaiši violetā, oranži sarkanā un zemes toņu kombinējumā. Smagie zemes toņi Avena darbos šajā izstādē vispār pārsvarā.

Kulmināciju silto toņu katēgorijā gleznotājs ielicis „Klīvlendas" gleznā, kuŗā debesis ir oranžas, dūmeņi un dūmi violeti, nami sarkani ar melniem logiem un ēnām. Šajā gleznā jūtams āra gaisa vieglums un telpas dziļums. Bez dziļāka pārdzivojuma gleznota „Laivas Vidusjūrā". Darbā „Ostiņa" redzama zīmētāja varēšana, bet toņos lausanās āra atmosfairā, kas jo laimīgi atrisinājusies dažās Spānijas ainavās.

Voldemaram Avenam ir visi mākslinieka dotumi un konstruktīvā varēšana. Atbrīvojoties no darbnīcas iekštelpas atmosfairas un ārējās kompozicijās vairāk saskaroties ar dabu, pārveidosies arī visu konstruktīvo pilsētu gleznojumu izskats.

Arnolds Šimanis

Preses dienu ietvaros Milvokos bija iekārtota arī dzejnieka un gleznotāja Voldemāra Avena darbu izstāde. Uzņēmumā mākslinieks ar dzīvesbiedri (pa labi) sniedz paskaidrojumus Preses balles viesiem, kas uz brīdi pametuši deju priekus, lai apskatītu gleznas.

Foto: A. Grauduņš

LŪGUMS AUTORIEM

Laipni lūdzam autorus mūsu laikraksta Ziemsvētku numuram domātos dzejoļus, stāstus, apcerējumus un cita veida rakstus iesūtīt vēlākais līdz 1. decembrim, bet būsim pateicīgi, ja tie mūs sasniegs vēl pirms šī pēdējā termiņa.

Redakcija

„Piltenes Prāģeŗu" 50 gadu atcerē

Neatkarīgajā Latvijā populārais sekstets „Piltenes Prāģeŗi" radās 1918. gadā, kad seši braši jaunekļi — operas dziedoņi Roberts Vizbulis (Zemgales Ņirga), Kārlis Jansons, Augusts Krauklis, Vilis Kuškis, Roberts Lagzda un Voldemārs Miesiņš — sāka koncertēt kā no Latvijas Nacionālās operas neatkarīga vieniba. Izvēlējušies nosaukumu „Piltenes Prāģeŗi" un ģērbušies frakās, svītrainās biksēs, parūkās, ar cilindriem galvās un krizantēmas ziedu pogcaurumā, viņi ar ģitaru, kontrabasu, vijoli, plēsenēm un bungām sākumā staigāja koncertēdami pa Rigas ielām. Lielu piekrišanu viņi izpelnījās, uzstājoties kinoteātŗu (Palladiumā, Grand - Kino, Maskā u. c.) divertismentos ar jautŗa un pikanta satura dziesminām. Roberts Vizbulis sacerēja tekstu, Voldemārs Miesiņš komponēja mūziku.

Nenoliedzamus nopelnus šis sekstets guva Latvijas dibināšanas pirmajos gados, kad uzstājās preses sarīkojumos, kaŗaspēka daļās un lielākos lauku sarīkojumos. Tad „Piltenes Prāģeŗi" skandēja arī latviešu tautas dziesmas. Sekstets dziedājis arī Vācijā, Francijā un Šveicē, iedziedājis skaņu plates un uzstājies filmā.

Tagad visi seksteta dalībnieki jau miruši, izņemot Augustu Kraukli, kas šogad dzimtenē varēs atskatīties uz 80 mūža gadiem.

Z. R.

Sekstets „Piltenes Prāģeŗi"

Klaušu laika luga Mineapolē

Latvijas neatkarības proklamēšanas 50 gadu atceres padome Minesotā svinību plašajā programmā iekļāvusi arī teātŗa izrādi, izvēloties Adolfa Alunāna vispopulārāko un līdz šim arī visvairāk izrādīto lugu „Kas tie tādi, kas dziedāja", tā reizē atzīmējot arī latviešu teātŗa simtgadi un godinot latviešu teātŗa tēvu.

Lugas iestudēšanai teātŗa komiteja bija aicinājusi kādreizējo Jelgavas teātŗa aktieri Elmāru Upermani no Čikagas, kas, braukādams starp abām pilsētām, izrādes sagatavošanai veltījis daudz laika un darba, nebaidīdamies dažus lugas skatus pārveidot un tekstā šo to nosvītrot, lai lugu pēc iespējas sniegtu koncentrētākā veidā. Bez lugas lomu tēlotājiem bija pieaicināti arī dziedātāji — latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas dubultkvartets Līga Gunas Kalmītes un DV apvienības vīru dubultkvartets Latvis Žorža Šmita vadībā. Tāpat izrādes kuplināšanā piedalījās tautas deju kopa Pērkonītis Ikara Sarmas un koklētāju ansamblis Elgas Sproģes vadībā.

Noskatoties pirmizrādi 2. novembŗa vakarā Mineapolē, jāsaka, ka tiklab režisors, kā visi izrādes dalībnieki var būt gandarīti par pieliktajām pūlēm, jo izrāde norisinājās ne vien pietiekami gludi, bet vietām pat jaukā pacilātībā, saviļņojot arī skatītāju sirdis un domas, liekot tām no jauna pievērsties savas tautas liktenim kā senā, tā nesenā pagātnē. Protams, arī šai izrādē bija dažas „tukša gaisa bedres", bet pirmizrādēs tās uzskatāmas par visai parastu parādību.

Pievēršoties tēlotājiem, par teicamāko atzīmējams Arvīds Dro ne Labrenča lomā. Ar labu tēlojumu iepriecināja arī Leontīne Raesta (Margrieta) un Melita Lazdiņa—Stūrniece (Skaidrīte), sniegumā daudz neatpaliekot arī Rūdolfam Apinim (Baltauns), Robertam Grudulim (mežkungs) un Ievai Andersonei (grāfiene). Imants Stūrnieks (Konrāds) un Andrejs Langins (Ģederts) savās lomās vēl nebija īsti iejutušies, tā viņu tēlojums ne visai pārliecināja.

Skatuves iekārtojums atzīstams par teicamu. Elmāra Priedīša dekorācijas izstrāvoja siltu latvisku kolorītu. Raiti un pacilāti skanēja abu dubultkvartetu dziesmas. Inspicientes pienākumus veica Ieva Andersone, mūzikas konsultants bija Juris Krafts, sufliere Marija Bloma, skatuves meistars Jānis Bergs, apgaismotājs Aivars Stumbris un administrātors Henrijs Kiperts, bet dejas bija iestudējis Ikars Sarma.

Nobeigumā jāatzīst, ka visi vārdā minētie un neminētie izrādes dalībnieki uri sagatavotāji no jauna apliecināja savu entuziasmu un mīlestību uz latviešu teātri. Tēlotāji saņēma sirsnīgus aplausus un ziedu veltes.

Ja pie šīs Latvijas 50. dzimšanas dienai veltītās izrādes atļauts izteikt arī kādu kritisku piezīmi, tad jājautā, vai šim nozīmīgajam gadījumam nebūtu bijis pareizāk izvēlēties kādu vairāk piemērotu un laikmetīgāku lugu, kuŗas darbība norisinās Latvijas brīvības izcīnīšanas un neatkarības iegūšanas laikā?

E. T.

KULTŪRAS CHRONIKA

Austrālijas latviešu čellists Jānis Lauris pēc uzvaras jauno izlases mūziķu sacensībā Mičigenā, apmācības kursu beidzot, atgriezies Adelaidē. Lauris saņēmis divus stipendiju piedāvājumus turpmākām studijām ASV.

Oktobŗa pēdējā nedēļā rakstnieks Arnolds Apse viesojās Anglijā, Londonas, Bedfordas un Notingamas vanagu saimes iepriecinot ar savu darbu lasījumu. Rakstnieka viesošanos bija izkārtojusi DV fonda kultūras daļa.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Janīna Babre „Meditācijas", dzejoļu krājums, izdevis Jāņa Šķirmanta apgāds Čikagā 1968. gadā, Ojāra Jēgena ietērps, iekārtojums un viņetes, 119 lpp.

„Snīpis" Nr. 5, Minsteres latviešu ģimnazijas skolas žurnāls, atb. redaktors Ojārs Rozītis, 26 lpp.

Elza Ābele „Ar saknēm izrautie", romāns, izdevis Salas apgāds Austrālijā 1968. gadā, vāku zīmējis Leo Svīķers, 167 lpp.

Eduards Freimanis „Apsēstie", romāns, izdevis Alfrēda Kalniņa apgāds 1968. gadā, 290 lpp.

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(57. turpinājums)

Vilnis bija ieskaities un runāja strupā, apvainotā balsī. Bet meitenes tuvums un klusēšana viņu pamazām nomierināja, un kad pēc labas stundas tie devās atpakaļ uz lielceļu pie auto, viņi atkal gāja roku rokā. Automašīnā Rudīte apsēdās Vilnim pēc iespējas klāt un kādu laiku, kamēr satiksme uz lielceļa vēl bija retāka, Vilnis labo roku turēja apskautu Rudītei ap vidukli.

Pilsētā Vilnis neapstādamies pabrauca garām ielu krustojumam, kur būtu jānogriežas uz Birņu māju. Rudīte nosēdās taisnāk.

— Vilni, nebrauc tālāk. Ir jau vēls. Ved mani mājās. Pavizināsimies citā reizē.

— Tu gribēji Gibrana „Pravieti", — Vilnis atgādināja.

Viņi bija pārrunājuši Libanonas pravieša—dzejnieka vārdus par mīlestību, un Vilnis bija apgalvojis, ka nav dziļāka mīlestības formulējuma par Gibrana teikumu: „Kad tu mīli, tad nesaki — Dievs ir manā sirdī; saki — es esmu Dieva sirdī."

Viņi apstājās pie mājas, kuŗā atradās Viļņa studenta istaba. Tā bija neliela, veca, pelēku bloku celtne šauriem logiem augstskolas tuvumā.

Vilnis izkāpa un, apgājis automobilim apkārt, atvēra durvis Rudītes pusē.

— Lūdzu, — viņš teica.

Rudīte nekustējās. Apjukusi viņa sēdēja, dziļi auto sēdeklī iespiedusies.

— Es neiešu, Vilni. Tu taču atceries — mēs kādreiz norunājām.

— Neesi smiekliga. Mēs esam saderināti. Līdz šim tas bija citādi, kaut arī tad mēs, laikam, bijām vienīgie visā pilsētā, kas — Oh, come on!

— Kāpēc? Es pagaidīšu. Nones grāmatu lejā. Vilni, lūdzu — ja?

— Vai tev uz mani ir vai nav uzticība? Un pašai uz sevi — ir vai nav?

— Ir. Bet tas nav tāpēc. Un kādēļ tas vajadzīgs?

— Tikai tādēļ, lai sev un pasaulei pierādītu: mēs esam brīvi. Bet protams — ja tu sev un man neuzticies, tad paliec, kur esi. Tikai tad es zināšu, ar ko man darīšana.

Rudīte negribīgi izslidinājās no auto un kopā ar Vilni devās pāri ietvei uz smagajām, izmītajām akmens kāpnēm. Veclaicīgo durvju viras žēli nočīkstēja, kad Vilnis tās ar kreiso roku atgrūda vaļā, pats pakāpdamies sānis un ļaudams Rudītei ieiet patumšajā gaitenī pirmajai.

Pēc minūtēm desmit viņi atgriezās. Rudītei rokā bija grāmata, un viņi abi reizē — katrs no savas puses — iekāpa automašīnā.

— Nu, vai bija tik traki? — Vilnis smaidīja, motoru iedarbinājis. — Apēdu tevi?

Rudīte šķirstīja Gibrana pravieti. Viņas skatiens bija apstājies pie teikuma: „Tavas sāpes ir tā gliemežvāka salūšana, kas ieslēdz tavu saprašanu." Blakus lappusē bija filozofa pašrocīgs zīmējums — klinšainā kailatnē stāvēja kāda sieviete un aiz tās pa labi un kreisi pa vīrietim. Sieviete bija pacēlusi rokas plecu augstumā, un kāds bija pienaglojis viņas delnas abu vīriešu krūtīm. Visi trīs bija kaili, bet zīmējums bija tik tīrs un pārlaicīgi garīgs, ka, tajā raugoties, izzuda viss jutekliskais un palika tikai atziņa — vienīgi sāpes saista cilvēkus.

— Nu, vai bija tik traki? — Vilnis atkārtoja.

Rudīte ar varu atrāva skatienu no zīmējuma.

— Vilni? — viņa beidzot ierunājās.

— Jā?

— Zini, Vilni, man gandrīz kauns teikt . . , bet vislabprātāk es būtu tur palikusi . . .

— Kur?

— Pie tevis . . .

— Tad brauksim atpakaļ! — Vilnis nemanāmi samazināja auto gaitu. — Bet tu jau tā nedomā...

— Nē, — viņa atzinās. — Es tā nedomāju. Tas ir — es domāju gan, bet es tā tomēr nedomāju . . . Nu man pavisam sajuka, un vainīgs esi tu, Vilni, kaut tu zinātu, cik tu man esi mīļš!

Viņa plespiedās tam cieši klāt, satvēra zem rokas un piekļāva pieri tā plecam. Bija jānogriežas pa labi, un Vilnis samazināja auto gaitu. Rudīte negaidot iesmējās.

— Bet tava istaba! Mana stundiņa, cik tu esi nekārtīgs! To es tev atradināšu!

☆

Pēc trim pusgulētām naktīm Vincents Grieze beidzot bija izšķīries par tālāko. No rīta viņš paziņoja Ilgai:

— Ildzīt, šodien mani tik drīz mājās negaidi.

Viņš bija klusībā cerējis, ka Ilga jautās pēc iemesla, bet Ilga vienaldzīgi pamāja ar galvu, ka dzirdējusi, un turpināja iekrāsot plakstus.

— Jāiet pie zobārsta, — Grieze skaidroja nejautāts. — Sen nav būts. Jāliek pārbaudīt.

Ilga paņēma citu otiņu un nosēdās pie spoguļa tā, lai gaisma kristu tieši sejā.

— Ir jau dārgi, — Grieze turpināja. — Bet ja ielaiž, iznāk vēl dārgāk.

— Ko tu kraties? — Ilga kļuva nepacietīga; tikko vilktā svītra nebija padevusies, bija jānoslauka un jāsāk par jaunu. — Ja tev jāiet — ej. Vai es tev liedzu?

— Bet Ildzīt! . . . Tas jau tikai, lai vakarā, ja neesmu mājās . . . lai tu neuztraucies.

Ilga neatbildēja. Plakstu un skropstu krāsošana prasīja visu uzmanību. Velti atbildi izgaidījies, Grieze gāja uz virtuvi kārtot krokastis. Ilga no rītiem mīlēja krietni ieturēties — ceptu bēkonu, olu, grauzdētu mazi, kafiju, svaigi izspiestu apelsīnu sulu. Negals parasti bija ar pēdējo: lai viņš kā centās, gandrīz vienmēr palika kāda sēkliņa, un kad tā iekļuva mutē, Ilga spļaudījās un sirdījās. Viņš bija mēģinājis sulu izkāst caur sietiņu, bet kad Ilga to ieraudzīja, Griezem bija vējš. Pirmkārt, Ilga aizrādīja, sula tā dabūja metalla piegaršu un, otrkārt, saskaroties ar metallu, apmira vitamīni.

(Turpinājums sekos)

Arī pastmarkas, naudas zīmes un monētas kalpo nacionāliem mērķiem

BALTIEŠU FILATELIJAS UN NUMIZMATIKAS IZSTĀDE TORONTO

Varētu likties nesaprotami vai pat dīvaini, ka šķietami tik nenozīmīgas lietas dēļ kā pastmarkas, izraisās diplomātiski konflikti. Tā tomēr dažos gadījumos noticis ar pastmarkām, kurās rādītas valstu kartes vai atgādināti vēsturiski notikumi. Kā vienu no pēdējiem šāda veida atgadījumiem var atzīmēt Rietumvācijas pastmarku ar bēgļu grupu no Austrumvācijas. Vēstules ar šo pastmarku neielaida nevienā komūnistiskā valstī. Daži starpgadījumi notikuši arī Kanadā ar latviešu organizāciju izdotajām atceres markām un aploksnēm. Tas lieciņa par šķietami nenozīmīgās pastmarkas ievērojamo nozīmi kā idejiski, tā arī kultūrāli un politiski. Ka tas tiešām tā, lieku reizi varēja pārliecināties baltiešu filatelijas un numizmatikas izstādē, kas notika 2. un 3. novembrī Toronto lietuviešu centrā.

Pirmais baltiešu filatelistu un numizmatu kopīgais pasākums notika jau 1962. gadā, rīkojot izstādi toreizējā Sv. Jāņa draudzes namā, kurā vietā tagad paceļas jaunbūvētā baznīca. Otra kopīga izstāde notika 1966. gadā plašajās un modernajās Lietuviešu centra telpās, kurās arī nule bija skatāma patiešām iespaidīga izstāde. No līdzšinējām baltiešu izstādēm šī bija arī plašākā, piedaloties 33 dalībniekiem, kas apmēram 140 logatos apmeklētājus iepazīstināja ar turpat 900 albuma lapām. Iespaidīgos klāstos bija parādītas arī Baltijas valstu naudas zīmes, monētas un pat medaļas. Latviešu dalībnieku skaits šajā izstādē bija mazākumā, un 8 izstādītāju klāsti bija redzēti vairākkārt jau arī citās filatelijas izstādēs, izņemot Ž. Grundmaņa Latvijas ordeņu klāstu un no Rietumvācijas saņemtās Harija Hofmana pirmsmarku laikmeta vēstules. Viņa klāsts ietvēra 80 vēstuļu, galvenokārt no 18. gadsimta beigām līdz 19. gadsimta sākumam. Tas neapšaubāmi bija labākais, kāds jebkad šajā nozarē redzēts, un tā pelnīti ieguva visas izstādes augstāko godalgu. Visas pārējās 12 godalgas žūrijas komisija piešķīra lietuviešu kollekcionāriem, kuŗi dalībnieku vidū bija ievērojamā pārsvarā. Latviešu jaunieši, Uģis Ziemelis no Hamiltonas un Jānis Reinbergs no Toronto par saviem klāstiem saņēma speciālu Toronto latviešu filatelistu kluba dāvināto ceļojošo balvu.

Ja iepriekšējās izstādēs lietuviešu kollekcionāru devums bija viduvējs un reizēm pat bāls, tad šoreiz tas bija patiešām augstvērtīgs, par ko jāpateicas ASV kollēģu līdzdalībai, kuŗi jau vairākkārt godalgoti dažādās vispārējās un pat starptautiskās izstādēs.

Igauņu kollekcionāri, tāpat kā latvieši, šoreiz nebija centušies sniegt savu labāko. Latviešiem, varbūt, zināms attaisnojums ir tas, ka iepriekš nopietni bija piestrādāts pie ceļojošās izstādes, kuŗa sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri apceļo vairākas Kanadas rietumu pilsētas.

Izstādi atklāja Ontario provinces sociālo un ģimenes lietu ministrs Dž. Jaremko, uzrunā sevišķi izceļot, ka arī šī izstāde, tāpat kā vairāki citi kultūrāli un sabiedriski pasākumi, vispirms liecina par baltiešu teicamu savstarpēju sadarbību, bet arī par sadarbību ar kanadiešiem un citām etniskajām grupām. Šāda izstāde ir arī teicams devums un ieguvums vispārējā vietējā kultūras dzīvē.

Izstādes atklāšanā apsveikuma vārdus vēl teica BTFK prezidija viceprieksšsēdis A. Kaļiņš. Lietuvas konsuls Toronto J. Žmuidzinas un Igauņu centrālās padomes priekšsēdis H. Parkma. Izstādes rīcības komitejas vārdā M. Zichmanis ministram Dž. Jaremko pasniedza grāmatu „Res Baltica". Par teicamu sadarbību izstādes organizēšanā Latviešu filatelistu apvienības medaļu zeltā saņēma rīcības komitejas priekšsēdis B. Jurkšas, bet viceprieksšsēži P. Morkunas un E. Raids līdzīgas medaļas sudrabā. Par teicamu panākumu vērtējams arī kuplais apmeklētāju skaits, kuŗu abās dienās kopskaitā var lēst uz 1500—2000. Vēl lielāka nozīme tomēr piešķirama faktam, ka izstādes rīcības komiteja Kanadas pasta ministrijā un Toronto centrālajā pastā bija panākusi speciāla pasta zīmoga izgatavošanu un lietošanu ar tekstu: „Baltic States, 1918—1968, BALTPEX, 2.—3. Nov." Ar šo speciālo zīmogu Toronto galvenajā pastā darbināja vienu no 9 zīmogošanas mašīnām, un tas bija lietošanā no 1. oktobŗa līdz 3. novembrim. Pēc pasta iestāžu aprēķina, ar šo zīmogu cerēja pie adresātiem izgājis vismaz viens miljons vēstuļu vai citu pasta sūtījumu, lielā skaitā arī uz ārzemēm. Lieki pakavēties pie šī zīmoga ievērojamās nozīmes Baltijas valstu popularizēšanā, ko panāca šķietami maznozīmīgie pasta sūtījumi, bet ko bieži vien nespēj panākt pat speciālie informācijas izdevumi. Šādu īpašu pasta zīmogu pirmo reizi izdevās panākt jau 1962. gadā filatelijas izstādes rīcības komitejai Kanadas latviešu dziesmu svētku ietvaros.

Bez jau minētā pasta zīmoga, šogad izstādes rīcības komiteja bija izdevusi arī īpašas aploksnes, pastkartes un izstādes marķas. Kā jau filatelistu aprindās parasts, par līdzīgiem izdevumiem bija gādājuši arī vairāki klubi un filatelistu organizācijas. Tā abās izstādes dienās dzīva rosība bija vērojama arī vietējā „pasta kantorī", kuŗu speciālā zīmoga iegūšanai izmantoja vismaz 5000 aploksnēm. Arī mūsu lasītājiem ieteicams pārskatīt pēdējā laikā saņemtās vēstules: ja to vidū atrastos kāda aploksne ar minēto zīmogu, to ieteicams uzglabāt. Tai vēlāk būs filatelistiska un, varbūt, arī vēsturiska dokumenta vērtība. Tas uzskatāms par jauku un vērtīgu baltiešu filatelistu un numizmatu devumu Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atcerei.

Izstādes rīcības komitejas prādis bija lietuvietis B. Jurkšas, sekretārs M. Zichmanis un kasieris E. Alberings, bet viceprieksšsēži lietuvietis P. Morkunas un igaunis E. Raids un H. Maeste.

Par Toronto latviešu filatelistu kluba devumu Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerei uzskatāma jau minētā ceļojošā izstāde,kuŗa kopš jūnija jau bijusi redzama Vinipegā, Edmontonā un Reddīrā, bet pašreiz ir ceļā uz Vankuveru. Pēc tam to vēlreiz iekārtos Edmontonā, lai kuplinātu vietējo Latvijas valstssvētku sarīkojumu.

Šai ceļojošajā izstādē kā vēsturisks kultūras un informācijas materiāls 6 logatos iekārtotas Latvijas pastmarkas, aploksnes un citi filatelijas eksponāti, bet 3 logatos naudas zīmes un monētas. Labus panākumus izstāde guvusi visās līdzšinējās vietās, bet sevišķi Reddīrā, kaut tā ir viena no mazākajām latviešu kolonijām. Lielākie nopelni panākumā piekrīt E. Delveram, bet arī pārējiem Reddīras latviešiem, kas šai izstādei pievērsuši ne tikai visas pilsētas, bet arī vietējās preses uzmanību. Laikraksts „The Red Deer Advocate" uzskatāms par kreisā novirziena izdevumu, kas Baltijas valstu jautājumā vienmēr noraidīgos uzskatos, tomēr šoreiz arī tas pastmarku izstādei veltījis rakstu gandrīz puslappuses apmērā, to papildinot ar četriem uzņēmumiem. Raksta autors T. J. Šidijs, sniedzot informāciju par izstādi, sniedzis arī plašākus vēsturisko faktu materiālus kā par latviešu brīvības cīņām, tā arī Latvijas patstāvības laiku un Pad. savienības okupāciju.

R. N

Kādreizējais Rīgas septiņu konditoreju īpašnieks Pēteris Pavasars bija viens no četriem latviešu uzņēmējiem, kas lielajā skatē saņēma latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā goda diplomu par to, ka savus Latvijā dibinātos saimnieciskos pasākumus atjaunojuši un sekmīgi turpinājuši arī svešumā. Pārējie trīs bija kosmētiķe Elza Pērkone, gaļas rūpnieks Ādolfs Kristapsons un fotografs Jēkabs Kreilis.

Foto: J. Liģers

Baltiešu filatelijas un numizmatikas skatē Toronto: no kreisās — V. Matulaitis, rīcības komitejas pārstāvis M. Zichmanis, BTFK viceprieksšsēdis A. Kaļiņš, rīcība s komitejas pārstāvis E. Alberings un Ontario provinces sociālo un ģimenes lietu ministrs Dž. Jaremko.

Neaizmirstamā lielā skate

Daudzi Toronto notikušās latviešu saimniecisko darbinieku pasākumu un panākumu skates apmeklētāji nezina, cik grandiozu šo skati bija iecerējuši tās rīkotāji, tādēļ vēlreiz atgriežamies pie šī lielā notikuma. Dažas nepārvaramas grūtības rīcības komisiju tomēr spieda atmest vairākus plānus. Nevarēja paredzēt, ka skates panākumi būs tik lieliski. Apmeklētāju simti, kas piepildīja visus trīs Latviešu nama stāvus, drūzmā arī nepamanīja dažus nepilnības un trūkumus skates organizācijā. Publikas atsauksmes visumā tomēr bija ļoti atzinīgas: „Līdz šim vēl nepiedzīvots sarīkojums! Nevainojami un labi organizēts darbs! Lieliska modes skate! Visi referāti ļoti vērtīgi!" Skates labo izdošanos nodrošināja pašu izstādītāju rosība un rīkotāju plānveidīgs darbs.

Jau 2. novembŗa priekšpusdienā uz Latviešu namu nepārtrauktā straumē plūda mūsu saimniecisko darbinieku eksponāti, un stendu pārzinim Ilmāram Jankovskim bija pilnas rokas darba. Intensīvi strādāja arī elektriķi, dekorātori, skaņu meistari un plakātu zīmētāji. Bet visrūpīgāko darbu veica paši izstādītāji, kas paši gan ilmēja un nagloja, gan sastatīja un veidoja savus stendus. Visu vidējās zāles dibensienu iespaidīgi aizņēma mūsu lielo saimniecisko pasākumu stendi — Benjamiņa filmu laboratorija un Bērziņa mākslīgo eglīšu un Ziemsvētku dekorējumu uzņēmums. Tiem iespaidīgi pretī nostājās Ausekļa Jansona dzīvokļu izdaiļošanas stends. Izstādē rindā bija parādītas visdažādākās mūsu tirdzniecības un rūpniecības nozares, tā rādot latviešu visai pārliecinošu iespiešanos Kanadas saimniecībā. Izstādi apmeklēja arī daudzi kanadieši, mūsu saimniecisko pasākumu klienti, un arī viņi atzina, ka skate ir ļoti vispusīga un interesanta. Dzīvu interesi par izstādes atsevišķajiem stendiem parādīja arī Ontario provinces sociālo un ģimenes lietu ministrs Dž. Jaremko, kas iegriezās arī Toronto latviešu kreditsabiedrības birojā, DV grāmatnīcā un Toronto latviešu biedrības telpā, kur iespaidīgā veidā bija parādītas dažādās tās darbības nozares.

Plašajās izstādes telpās katrs varēja uzskatāmi redzēt, ar ko nodarbojas latviešu uzņēmēji. Bija dažādi cementa izstrādājumi (Felikss Ruņģis), skulptūras un pieminekļi (A Kopmanis) mainījās ar burvīgiem rotas lietu izstrādājumiem (A. Gugāns). Dzīvas bites (J. Kuze) un medus (S. Vasarājs) kārdināja līdzās kungu apģērbiem (V.Aditājs) un puķu un dāvanu veikaliem (Crest Lotus un Mimico). Bija skatāmi arhitektu Pēteŗa Rasiņa un dārzu architekta A. Budrēvica darbi, tāpat latviešu spiestuves un baleta skolas. Bija arī dubļu vannu iestādes un Juŗa Dzeguzes masēšanas stendi, Sproģa aluminija logi un Boša krāsošanas novietne, Vilsones mākslas aušanas stends. Iespaidīgu vietu skatē aizņēma arī Amerikas latviešu palīdzības fonds. Tā vadītājs L. Bērziņš uz skati bija komandējis divus savus pārstāvjus.

Vislielāko drūzmu piedzīvoja modes skates. Latviešu nama augšējā zāle tām izrādījās par mazu. Abās modes skatēs zāle bija pieblīvēta līdz pēdējai iespējai, un daudzi, kas gribēja redzēt arī šo atrakciju, bija spiesti sarūgtināti palikt ārpusē. Liekas, šī bija nozare, kuŗā piedalījās visi latviešu dāmu un kungu apģērbu uzņēmumi, izceļoties ar tērpu dažādību un daudzpusību. Paskaidrojumus par apģērbiem latviešu un angļu valodā sniedza Rita Goba. Radās jautrība, kad pieteica Karelia studijas (Jānis Kravis) no Somijas importētās marimeko kleitas un paziņoja, ka tajās dāmas jūtoties tik omulīgi un ērti, it kā kleitas mugurā nemaz nebūtu. Tāpat jautrība pārsalca zāli, kad Rita Goba pieteica uztraukto līgavaini V. Aditāja dārinātā tērpā. Modes skates iesāka ar dažu tautas tērpu demonstrējumiem, tad pārgāja uz modernām tērpiem no Emilijas Roces gatavu apģērbu veikala. Modernus kungu dienas un vakara tērpus demonstrēja V. Aditājs. Visiem patika un ievērības vērti bija Austras Vitoliņas modes salona dāmu tērpi. Te redzējām gan „Zilo brīnumu", gan „Brūno idilli", gan „Jaunības simfoniju" un „Tulpi", burvīgu rokām darinātu tērpu, no augšas līdz apakšai nošūtu ar baltām tulpēm.

Otrā modes skates daļā bez Karelia studijas importētajiem dāmu tērpiem bija skatāmi skaisti Fingera kungu un dāmu apģērbu darbnīcas ražojumi un Erika burvīgi kažoki. Skate beidzās ar Lizbeth's (E. Svenne) dāmu apģērbu darbnīcas vispusīgiem moderniem tērpiem, kas visi saistījās ar kāzu ceremoniālu. Varēja redzēt kautrīgu šālaika meiteni īsos ādas svārciņos, kuŗa gan vēl neprecas, bet ilgojas pēc kāzām. Te bija skaisti divdaļīgi dienas tērpi gan darbam, gan pēcpusdienas viesībām, arī zeltā un sudrabā mirdzoši gari vakartērpi, viscaur darināti no importētiem audumiem. Un beidzot skatuvē parādījās daiļā līgava garā angļu brokāta kleitā, nošūtā ar sīkām organza puķītēm un pērlītēm. Kleitas mugurpusē ļoti iespaidīgs kupls un garš volāns, kas aizstāj plīvuru un noslēdz t.s. šlepi. Plīvurs līgavai īss un daudzkārtains, beidzoties tur, kur sākas volāns. Skati vietām jauki papildināja Crest Florist (Elmara Gulbe) ziedu sakārtojumi un Pēteŗa apavu veikala glītās un ērtās kurpes. Nobeigumā daudzas

(Nobeigums 5. lpp.)

JAUNA STIPENDIJA JAUNATNEI

Sakarā ar Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceri Valdemāra Bebŗa apdrošināšanas aģentūra Toronto izsludinājusi gadskārtēju neatmaksājamu stipendiju 100 dol. apmērā, kuŗa domāta latviešu jaunatnes sagatavošanai mūsu sabiedrisko un nacionālo uzdevumu veikšanai. Jebkuŗš jaunietis, kas piedalās Divreizdivi nometnēs, veic kādu noteiktu darbu sabiedriskajā laukā, strādā gar zinātnisku pētniecības darbu ar nacionālu nozīmi vai dara kaut ko līdzīgu, ir tiesīgs pieprasīt un saņemt šo stipendiju. Tās noteikumi ir šādi: 1) Stipendija būs pazīstama kā Valdemāra Bebŗa „18. novembŗa stipendija latviešu jaunatnei". 2) Stipendiju piešķirs Valdemāra Bebŗa apdrošināšanas aģentūra katru gadu 18. novembrī vienam jaunietim. 3) Stipendija domāta latviešu jaunatnes izglītošanai sabiedriskā un nacionālā laukā.

Stipendiju var pieprasīt katrs Toronto vai apkārtnē dzīvojošais jaunietis vecumā no 17 — 25 gadiem. Stipendiju kādam izraudzītam jaunietim var pieprasīt arī kāda organizācija. Šogad stipendija pieprasāma līdz 18. novembrim Voldemāra Bebŗa apdrošināšanas aģentūrai (41 Pitcairn Cresc., Toronto 16, Ont.; tālr. 759-0266), bet, sākot ar 1969. gadu, stipendija pieprasāma līdz 1. oktobrim, iesniedzot vispārējas ziņas par pieprasītāju un informāciju par viņa sabiedrisko rosību. Pieprasītāja materiālais stāvoklis nav svarīgs. Ienākot vairākiem līdzvērtīgiem pieprasījumiem, stipendijas piešķiršanu nodos īpašai žūrijas komisijai. Ja uz šo stipendiju neienāktu neviens pieprasījums, attiecīgo naudas summu pēc 18. novembŗa nosūtīs Ministeres latviešu ģimnazijai Vācijā.

R. N.

Klausieties

speciāli LATVIJAS VALSTS SVĒTKIEM

veltītu radio raidījumu svētdien, 17. nov., pl. 2.45 — raid. WHLD 1270 viļņa garums.

TORONTO ZIŅAS

● Anglijas latviešu gleznotāja Arnolda Maziša darbu izstādi, klātesot ap 80 interesentiem, atklāja 10. novembrī DV namā. Izstādi, kuŗā redzamas 57 gleznas — galvenokārt klusās dabas, bet arī portreti un plikņi — pēc Toronto DV nodaļas sarīkojumu daļas vad. O. Zvirgzdgrauda uzrunas atklāja gleznotājs Arnolds Nulītis. Interesants ir fakts, ka Arnoldam Mazītim, kas piedalījies daudzās izstādēs neatkarīgajā Latvijā un svešumā, šī bija vispār pirmā patstāvīgā izstāde. Vienu gleznu nopirka jau tūlīt pēc atklāšanas, bet līdz pirmās dienas slēgšanai vēl 6. Izstāde DV namā turpināsies līdz 17. novembrim un būs atvērta darbdienās no plkst. 5—9 vakarā, bet sestdienās un svētdienā no plkst. 2—9 vakarā.

● Kokļu gatavotāja K. Staško ierosinājumā Toronto latviešu biedrība nolēmusi dibināt koklētāju sekciju. Uz to mudinājis fakts, ka Toronto ir vēl pārdesmit interesentu, kas vēlētos mācīties koklēšanu, bet abos jau pastāvošajos ansambļos Alsunga un Auseklītis jaunus dalībniekus vairs nepieņem. K. Staško, kas ar mieru uzņemties jaunās TLB sekcijas vadību, izteicies, ka „neviens nav par jaunu vai vecu", lai mācītos koklēšanu, tādēļ aicina visus interesentus ierasties sekcijas dibināšanas sapulcē 23. novembrī plkst. 4 pēcpusdienā Toronto latviešu b-bas telpās Latviešu namā, ņemot līdz kokles, kam tādas ir. Sekcijas nodarbības paredzētas vairāk „skolas veidā", mācoties ne vien pašu koklēšanu, bet arī instrumentu gatavošanu un cītu.

● Etnisko grupu gaidu vaditāju apspriedē 7. novembrī Igauņu namā, piedaloties arī latviešu gaidu pārstāvēm, pārrunāja kādreiz igauņu gaidu ierosināto lūgumu uzņemt etnisko grupu gaidas pasaules gaidu kustībā, konstatējot, ka pagaidām šai jautājumā vēl nekas nav darīts resp. attiecīgs lūgums pasaules gaidu centram Londonā (Anglijā) nav nosūtīts. Latviešu gaidas ir ieskatos, ka pašreiz nav izdevīgi to darīt, jo pagaidām etnisko grupu gaidas var tāpat nekavētas darboties. Nākošo apspriedi vienojās sasaukt gaidu draudzības dienā 22. februārī. Uz kādreizēju latviešu gaidu ierosinājumu baltiešu gaidas šo dienu atzīmē kopīgi, bet tagad tajā vēlas piedalīties arī citu etnisko grupu gaidas. Nākošajā sanāksmē paredzēts nodibināt etnisko gaidu komiteju, kuŗa uzturēs sakarus starp atsevišķajiem tautību grupām un apspriedīs svarīgākās problēmas.

● Pēc ilgākas slimošanas 60 gadu vecumā 1. novembrī miris Alfreds Aigars. Viņu pārpelnoja 7. novembrī Sv. Džēma krematorijā, aizlūgumu vadot māc. A. Copam. Aizgājējs bija TLB tautas deju kopas Diždancis dibinātājs un pirmais vadītājs, vēlāk arī kādreizējā biedrības nama pārzinis. Bijušie un pašreizējie dižd. cieši kuplā skaitā bija ieradušies izvadīšanā un stāvēja goda sardzē pie sava dibinātāja šķirsta. Diždančа un Čikagas latviešu tautas deju kopas vārdā atvadvārdus teica V. Ādlers, bet rakstniece Biruta Senkēviča kā Diždanča „krustmāte", atvadoties arī TLB vārdā. Sēru mūziku spēlēja Edite Timermane. Aizgājējam Kanadā tuvāku piederīgo nav, arī dzīvesbiedre jau mirusi Latvijā. Nav zināms, ka A. Aigars būtu atstājis testamentu, tādēļ viņa nekustamo īpašumu Mimiko un bankas noguldījumus pārņēmušas valdības iestādes, atvēlot vienīgi nelielu summu apbedīšanas izdevumiem.

● Austrumu draudzes gadskārtējais bazārs 3. novembrī Sv. Barnaba baznīcas telpās bija pulcinājis ap 200 apmeklētāju. Tā tīrais atlikums dāmu komitejas darbam devis 1390,66 dol., kas ir viens no lielākajiem pēdējos gados.

● Austrumu draudzē māc. A. Briedis kristījis Pēteri Andreju Lapiņu, Andreja un Birutas dēlu. Salaulāti Roberts Nuķis ar Lūciju Šlosbergu.

● Visu latviešu ev.-lut. draudžu kopīgi rīkotais Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres dievkalpojums notiks 17. novembrī plkst. 11 dienā Sv. Andreja baznīcā.

Neaizmirstar

(Pārnesums no 4. lpp.)

jiem dalībniekiem gan uz skatuves, gan aiz skatuves pateicās skates organizētāja E. Svenne.

Latviešu saimnieciskos darbiniekus un to uzņēmumus uz ekrāna parādīja Toronto dižskauti diapozitīvu demonstrējumos, kuŗus atkārtoja divas reizes, vienmēr noskatoties ap 100 apmeklētājiem. Te lielu darbu bija veicis Laimonis Goba ar savu dižskautu puduru, un varēja tikai apbrīnot jauno zēnu veiksmi fotografēšanas prasmē. Pastāv nodoms šos diapozitīvus uzlabot un papildināt, tā izveidojot iespaidīgu mūsu saimniecisko uzņēmumu dokumentāciju. It sevišķi dāmas, bet arī dažus kungus aizrāva Elzas Pērkones skaistumkopšanas demonstrējumi.

Vismazāk piekrišanas bija vērtīgajiem referātiem, kas notika demonstrējumu starplaikos. Visi referāti bija par tematiem, kas katram jāzina, tādēļ jānožēlo, ka apmeklētāji neizmantoja izdevību tos noklausīties. Par visu, kas katram jāzina attiekšmē uz testamentiem, refer
par sava uzņ
un vadīšanu ru
par apdrošinā
rēja Ilmārs An
vīgu naudas ie
dijs, par latv
jiem sasniegu
nāja V. Upeslā
tirgu Kanadā
vičs. Visus refe
ņu lentē, tādēļ
ošana, ja rast
Lielā rosība
šu nama pagr
niecisko darbi
tes Rasiņas va
dzos apmeklēt
tu garšīgu šķ
desiņām, Lidu
Miķelsones sp
maizītēm, Pa
Miškina zušien
te bija labs, t
mām visu laik
darba.

Rakstveida a
rīkotājiem bij
sūtniecības V
Dr. A. Spekke

KANADAS ZI

HAMILTONA

● Latvijas valstssvētku svinīgajā aktā, kas notiks 23. novembrī plkst. 6.30 vakarā Šeratona viesnīcas Kristalla zālē, svētku runu teiks Dr. V. Gulēns no Toronto, bet piedalīties aicināti federālās un provinces valdības, pilsētas, lietuviešu un igauņu pārstāvji. Svētku koncertā dziedās Hamiltonas un Toronto apvienotie jauktie koŗi diriģenta A. Purva vadībā. Pēc koncerta notiks svētku balle.

● Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerei veltītu radioraidījumu Hamiltonas CHAM raidītājs sniegs 18. novembrī no plkst. 9 — 9.30 vakarā uz viļņu garuma 12.80; bet no plkst. 7.— 7.30 rītā televīzija (11 raidāmceļš) „Get Going" programmā sniegs Džeka Burkharda interviju ar žurnālisti Ilgu Ercikšu un rakstnieku Tālivaldi Ķikauku.

OŠAVA

● Latvijas dibināšanas 50 g. atcerei veltītu radioraidījumu Ošavas CKLB raidītājs (viļņu garums 1350 sniegs 17. novembrī laikā no plkst. 12.45 — 1 dienā. Raidījumu izkārtojusi DV Ošavas nodaļa.

SV. KATRĪNAS

● Atzīmējot Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri, Sv. Katrīnās izkārtota īpaša Latvieŝu nedēļa, kuŗas laikā pie pilsētas valdes nama plīvo Latvijas karogs. Jau kopš 11. novembŗa United Church telpās (366 St. Paul St.) atvērta latviešu mode
de, kas apskat
vakarā katru
vembrim. Turp
plkst. 10—6. va
latviešu kultū
lietiskās māk
laikā priekšne
jais vanadžu
(plkst. 10.30).
Dzimtāle (plks
las tautas deju
jas Maira Zāl
Šternberga (p
vijas valstssvē
pašas telpās n
plkst. 8.30 v
sopraānar Ī.
nas, pianistei
Toronto un vī
vis no Toront
svētkiem velt
notiks Kristus
sel Ave.) 17.
pēcpusdienā,
rāns A. Kalni
komponists L
nas ar ērģeļs
pusstundu 1
9.30 vakarā s
TB uz viļņu g
raidītājs savā
15. novembrī
—11 vakarā
ziku. Grāmat
Sv. Katrīnu
tēkām, kā ar
tei.

KI

● Latvijas
atcerei veltīt
novembrī no
vakarā sniegs
viļņa garuma

„Tevzemei un brivibai"

LATVIJAS DIBINĀŠANAS ATCERES I
KALAMAZŪ

Vairāk nekā 350 apmeklētāju dziļā pārdzīvojumā 26. oktobrī noskatījās Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas rīkoto uzvedumu „Tēvzemei un brīvībai", ar kuŗu ievadīja Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumu virkni Kalamazū. Necerēti kuplais apmeklētāju skaits no jauna apliecināja, ka tautieši vēl atzīst savu piederību tēvzemei un par to domā, kaut no dzimtenes atrauti jau 24 gadus. Programmas nobeigumā apmeklētāji, kājās piecēlušies, spontāni nodziedāja „Tev mūžam dzīvot, Latvija" un Latvijas himnu.

Harija Celma sagatavotajā uzvedumā, kuŗam viņš pats bija devis krāšņu un izteiksmīgu skatuves ietērpu, piedalījās vairāk nekā 40 priekšnesumu izpildītāju. „Skatuves dekorātīvais ietērps ar lielajiem Latvijas karogiem, senlatviešu pils atveidu, latviskajiem ornamentiem un saktu atveidiem krāšainо starmešu efektīvā izgaismojumā jau pats par sevi bija vienreizējs un iespaidīgs," tā un līdzīgi par redzēto jūsmoja skatītāji. Pats uzvedums „Tēvzemei un brīvībai" bija sakārtots vairākos posmos, iesākās ar „Tur burvīgā gaismā" un beidzās ar „Vēl dzīvos Latvija". Uzvedumam bija izmantotas tautas dziesmas un latviešu rakstnieku darbi, bet pie-

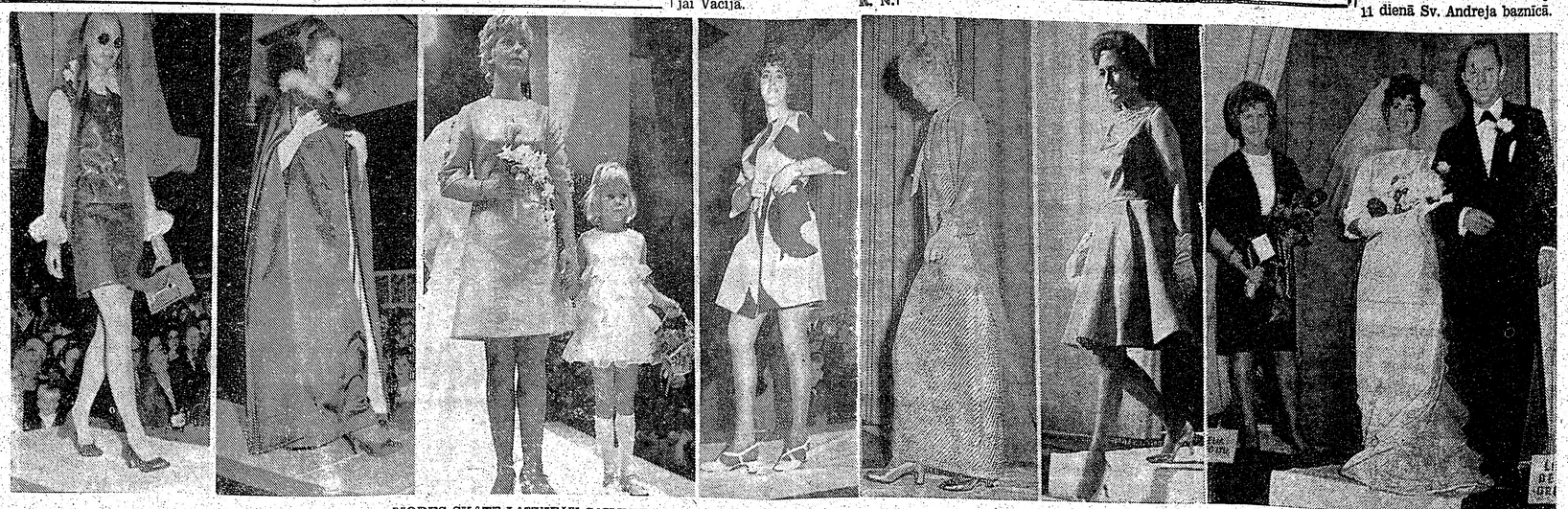

MODES SKATE LATVIEŠU SAIMNIECISKO DARBINIEKU PASĀKUMU UN PANĀKUMU IZSTĀDĒTORONTO

No kreisās: Dace Budrēvica demonstrē tipisku mūsdienu „padsmitnieces tērpu", bet L. Alka rāda kaut ko pavisam savdabīgu. Nākošajos uzņēmumos redzamās modelētājas ir E. Svennes salona darbinieces: Judīte ar savu puķu meiteni gatavojas kāzām, tad pēcpusdienas tērps un divi vakara ģērbi. Pēdējā uzņēmumā „nepacietīgais līgavainis" Jānis Aditājs sava tēva, drēbniekmeistara V. Aditāja, šūdinātā uzvalkā ar „līgavu" Esteri; no „laimīgā pāŗa" pa kreisi — modes skašu organizētāja E. Svenne.

Foto: J. Liģers

O ZIŅAS

ierosinājumā Toronto latviešu biedrība nolēmusi dibināt koklētāju sekciju. Uz to mudinājis fakts, ka Toronto ir vēl pārdesmit interesentu, kas vēlētos mācīties koklēšanu, bet abos jau pastāvošajos ansambļos Alsunga un Auseklītis jaunus dalībniekus vairs nepieņem. K. Staško, kas ar mieru uzņemties jaunās TLB sekcijas vadību, izteicies, ka „neviens nav par jaunu vai vecu", lai mācītos koklēšanu, tādēļ aicina visus interesentus ierasties sekcijas dibināšanas sapulcē 23. novembrī plkst. 4 pēcpusdienā Toronto latviešu b-bas telpās Latviešu namā, ņemot līdz kokles, kam tādas ir. Sekcijas nodarbības paredzētas vairāk „skolas veidā", mācoties ne vien pašu koklēšanu, bet arī instrumentu gatavošanu un citu.

● Etnisko grupu gaidu vaditāju apspriedē 7. novembrī Igauņu namā, piedaloties arī latviešu gaidu pārstāvēm, pārrunāja kādreiz igauņu gaidu ierosināto lūgumu uzņemt etnisko grupu gaidas pasaules gaidu kustībā, konstatējot, ka pagaidām šai jautājumā vēl nekas nav darīts resp. attiecīgs lūgums pasaules gaidu centram Londonā (Anglijā) nav nosūtīts. Latviešu gaidas ir ieskatos, ka pašreiz nav izdevīgi to darīt, jo pagaidām etnisko grupu gaidas var tāpat nekavētas darboties. Nākošo apspriedi vienojās sasaukt gaidu draudzības dienā 22. februārī. Uz kādreizēju latviešu gaidu ierosinājumu baltiešu gaidas šo dienu atzīmē kopīgi, bet tagad tajā vēlas piedalīties arī citu etnisko grupu gaidas. Nākošajā sanāksmē paredzēts nodibināt etnisko gaidu komiteju, kuŗa uzturēs sakarus starp atsevišķajām tautību grupām un apspriedīs svarīgākās problēmas.

● Pēc ilgākas slimošanas 60 gadu vecumā 1. novembrī miris Alfreds Aigars. Viņu pārpelnoja 7. novembrī Sv. Džēma krematorijā, aizlūgumu vadot māc. Ā. Čopam. Aizgājējs bija TLB tautas deju kopas Dižkancis dibinātājs un pirmais vadītājs, vēlāk arī kādreizējā biedrības nama pārzinis. Bijušie un pašreizējie dižkancieši kuplā skaitā bija ieradušies izvadīšanā un stāvēja goda sardzē pie sava dibinātāja šķirsta. Dižkanča un Čikagas latviešu tautas deju kopas vārdā atvadvārdus teica V. Ādlers, bet rakstniece Biruta Senkēviča kā Dižkanča „krustmāte", atvadoties arī TLB vārdā. Sēru mūziku spēlēja Edite Timermane. Aizgājējam Kanadā tuvāku piederīgo nav, arī dzīvesbiedre jau mirusi Latvijā. Nav zināms, ka A. Aigars būtu atstājis testamentu, tādēļ viņa nekustamo īpašumu Mimiko un bankas noguldījumus pārņēmušas valdības iestādes, atvēlot vienīgi nelielu summu apbedīšanas izdevumiem.

● Austrumu draudzes gadskārtējais bazārs 3. novembrī Sv. Barnaba baznīcas telpās bija pulcinājis ap 200 apmeklētāju. Tā tīrais atlikums dāmu komitejas darbam devis 1390,66 dol., kas ir viens no lielākajiem pēdējos gados.

● Austrumu draudzē māc. A. Briedis kristījis Pēteri Andreju Lapiņu, Andreja un Birutas dēlu. Salaulāti Roberts Nuķis ar Lūciju Šlosbergu.

● Visu latviešu ev.-lut. draudžu kopīgi rīkotais Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres dievkalpojums notiks 17. novembrī plkst. 11 dienā Sv. Andreja baznīcā.

rbinieces: Judīte ar savu puķu
" Esteri; no „laimīgā pāŗa" pa
Foto: J. Līgers

Neaizmirstamā lielā skate

(Pārnesums no 4. lpp.)

jiem dalībniekiem gan uz skatuves, gan aiz skatuves pateicās skates organizētāja E. Svenne.

Latviešu saimnieciskos darbiniekus un to uzņēmumus uz ekrāna parādīja Toronto dižskauti diapozitīvu demonstrējumos, kuŗus atkārtoja divas reizes, vienmēr noskatoties ap 100 apmeklētājiem. Te lielu darbu bija veicis Laimonis Goba ar savu dižskautu puduru, un varēja tikai apbrīnot jauno zēnu veiksmi fotografēšanas prasmē. Pastāv nodoms šos diapozitīvus uzlabot un papildināt, tā izveidojot iespaidīgu mūsu saimniecisko uzņēmumu dokumentāciju. It sevišķi dāmas, bet arī dažus kungus aizrāva Elzas Pērkones skaistumkopšanas demonstrējumi.

Vismazāk piekrišanas bija vērtīgajiem referātiem, kas notika demonstrējumu starplaikos. Visi referāti bija par tematiem, kas katram jāzina, tādēļ jānožēlo, ka apmeklētāji neizmantoja izdevību tos noklausīties. Par visu, kas katram jāzina attieksmē uz testamentiem, referēja Arturs Zutis, par sava uzņēmuma uzsākšanu un vadīšanu runāja A. Budrēvics, par apdrošināšanas lietām referēja Ilmārs Andrejsons, par izdevīgu naudas ieguldīšanu G. Grandījs, par latviešu saimnieciskajiem sasniegumiem iespaidīgi runāja V. Upeslācis, bet par akciju tirgu Kanadā un ASV Eriks Savičs. Visus referātus uzņēma skaņu lentē, tādēļ iespējama to publicēšana, ja rastos interese.

Liela rosība valdīja arī Latviešu nama pagrabstāvā, kur saimniecisko darbinieku dāmas Edītes Rasiņas vadībā pacienāja dauzdos apmeklētājus ar maizē cepta garšīgu šķiņķi, Kristapsona desiņām, Līduma uzgriežamiem, Miķelsones speķa rausīšiem un maizītēm, Pavasara tortēm un Miškina zušiem un lašiem. Noiets te bija labs, tā ka čaklajām dāmām visu laiku bija pilnas rokas darba.

Rakstveida apsveikumus skates rīkotājiem bija sūtījuši Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Spekke, Kanadas zemkopības un darba ministri, Ontario provinces pavalstniecības un nodokļu ministri un Toronto pilsētas valdes locekļi M. Kambella un A. Lamports.

Tagad, kad lielā skate aizvadīta, atliek tikai izvērtēt tās iespaidu mūsu kultūras un saimnieciskajā dzīvē. Šis vērtējums nedrīkst būt par zemu, jo mūsu saimnieciskais spēks un gadiem ilgi krātās materiālās vērtības var kļūt par ievērojamu faktoru latviešu sabiedriskajā dzīvē. Tas ir jauns spēks, kuŗš tikai tagad sāk īsti mosties un parādīties dienas gaismā. Liekas, arī paši saimnieciskie darbinieki jau iespaidīgi parādīja sevi atklātībai, kaut ne tuvu vēl tā, kā vajadzēja un varēja. Kaut šī skate bija domāta tikai kā vienreizējs sarīkojums sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri, rīkotājiem jau jautā, kad notiks nākošā skate — pēc gada, diviem vai pieciem?

A. S.

Aina no Ņujorkas vanadžu rīkotā daudzinājuma Latvijai: no kreisās — A. Apsīte Maļinovska skandē dzejoļus, brīvmāksliniece M. Grasmane-Millere uz arpas atskaņo tautas dziesmas un sarīkojuma ierosinātāja un vadītāja A. Balode pieteic programmu.
Foto: V. Midziņš

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Latvijas valstssvētku svinīgajā aktā, kas notiks 23. novembrī plkst. 6.30 vakarā Šeratona viesnīcas Kristalla zālē, svētku runu teiks Dr. V. Gulēns no Toronto, bet piedalīties aicināti federālās un provinces valdības, pilsētas, lietuviešu un igauņu pārstāvji. Svētku koncertā dziedās Hamiltonas un Toronto apvienotie jauktie koŗi diriģenta A. Purva vadībā. Pēc koncerta notiks svētku balle.

● Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerei veltītu radioraidījumu Hamiltonas CHAM raidītājs sniegs 18. novembrī no plkst. 9 — 9.30 vakarā uz viļņu garuma 12.80, bet no plkst. 7.— 7.30 rītā televizija (11 raidāmcelš) „Get Going" programmā sniegs Džeka Burkharda interviju ar žurnālisti Ilgu Breikšu un rakstnieku Tālivaldi Ķikauku.

OŠAVA

● Latvijas dibināšanas 50 g. atcerei veltītu radioraidījumu Ošavas CKLB raidītājs (viļņu garums 1350 sniegs 17. novembrī laikā no plkst. 12.45 — 1 dienā. Raidījumu izkārtojusi DV Ošavas nodaļa.

SV. KATRINAS

● Atzīmējot Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri, Sv. Katrīnās izkārtota īpaša Latvietu nedēļa, kuŗas laikā pie pilsētas valdes nama plīvo Latvijas karogs. Jau kopš 11. novembŗa United Church telpās (366 St. Paul St.) atvērta latviešu modernās mākslas izstāde, kas apskatāma no plkst. 10—9 vakarā katru dienu līdz 16. novembrim. Turpat 16. novembrī no plkst. 10—6 vakarā būs iekārtota latviešu kultūras, rokdarbu un lietiskās mākslas izstāde, kuŗas laikā priekšnesumus sniegs vietējais vanadžu ansamblis Senatne (plkst. 10.30), meiteņu kvintets Dzimtāle (plkst. 11), latviešu skolas tautas deju grupa un koklētājas Maira Zālamane un Sarmīte Šternberga (plkst. 2 un 3). Latvijas valstssvētku koncerts tais pašās telpās notiks 16. novembrī plkst. 8.30 vakarā, piedaloties soprānam E. Beitānei no Londonas, pianistei I. Didrichsonei no Toronto un vīru ansamblim Kalvis no Toronto. Latvijas valstssvētkiem veltīts dievkalpojums notiks Kristus baznīcā (140 Russel Ave.) 17. novembrī plkst. 3 pēcpusdienā, kuŗu kuplinās soprāns A. Kalniņa no Detroitas un komponists I. Sakss no Hamiltonas ar ērģeļspēli. Latviešu radiopusstundu 18. novembrī plkst. 9.30 vakarā sniegs raidītājs CKTB uz viļņu garuma 610. Tas pats raidītājs savā FM programmā jau 15. novembrī laikā no plkst. 10.30—11 vakarā sniegs latviešu mūziku. Grāmatas par Latviju nodos Sv. Katrīnu un Niagaras bibliotēkām, kā arī Broka universitātei.

KIČENERA

● Latvijas dibināšanas 50 gadu atcerei veltītu radioraidījumu 17. novembrī no plkst. 10.45—11.15 vakarā sniegs CHJM raidītājs uz viļņa garuma AM 1490.

„Tevzemei un brīvībai"

LATVIJAS DIBINĀŠANAS ATCERES IEVADIJUMS KALAMAZŪ

Vairāk nekā 350 apmeklētāju dzilā pārdzīvojumā 26. oktobrī noskatījās Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas rīkoto uzvedumu „Tēvzemei un brīvībai", ar kuŗu ievadija Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumu virkni Kalamazū. Necerēti kuplais apmeklētāju skaits no jauna apliecināja, ka tautieši vēl atzīst savu piederību tēvzemei un par to domā, kaut no dzimtenes atrauti jau 24 gadus. Programmas nobeigumā apmeklētāji, kājās piecēlušies, spontāni nodziedāja „Tev mūžam dzīvot, Latvija" un Latvijas himnu.

Harija Celma sagatavotajā uzvedumā, kuŗam viņš pats bija devis krāšņu un izteiksmīgu skatuves ietērpu, piedalījās vairāk nekā 40 priekšnesumu izpildītāju. „Skatuves dekorātīvais ietērps ar lielajiem Latvijas karogiem, senlatviešu pils atveidu, latviskajiem ornamentiem un saktu atveidiem krāsaino starmešu efektīvē izgaismojumā jau pats par sevi bija vienreizējs un iespaidīgs," tā un līdzīgi par redzēto jūsmoja skatītāji. Pats uzvedums „Tēvzemei un brīvībai" bija sakārtots vairākos posmos, iesākās ar „Tur burvīgā gaismā" un beidzās ar „Vēl dzīvos Latvija". Uzvedumam bija izmantotas tautas dziesmas un latviešu rakstnieku darbi, bet pieērotu ērģeļu mūziku bija komponējis un atskaņoja brīvmākslinieks Arnolds Kalnājs. D. Jumiķe, A. Sīle un Andr. Kalnājs bija solisti, D. Langena pianiste, L. Kaugare koklētāja un Kārlis un Valdis Vizuļi — klarnetisti, režisors A. Štams, G. Kaugars, L. Krautmane, R. Mazkriste, M. Paudrupe, M. Paudrups, H. Pole un A. Znatnāja — deklamētāji un teicēji. Dziedātāju ansamblis bija 20 personu sastāvā, bez tam piedalījās 12 tautas deju dejotāji. Gaismu meistars — A. Bārzdelis.

Harijs Celms ar šo Latvijai veltīto uzvedumu atkārtoti pierādīja savas spējas šai virzienā, jo noorganizēt tik vispusīgu un lielu ansambli ne visiem veicas. „Šai lietai Celms netaupīja nekā — ne sevi, ne arī personīgos līdzekļus," par viņu izteicās draudzes dāmu komitejas pr-ce F. Zemitāne.

Sarīkojums deva 1480 dol. ieņēmumos, no kuŗiem, kā avīžniekam paskaidroja dāmu komitejas priekšniece, lielu daļu veltīs palīdzības darbam, nosūtot saņus uz Latviju, bet arī vecajiem laudīm Eiropā, ārmisijas darbam — latviešu ciemam Indijā, kara invalidiem, latviešu skautiem un gaidām, Divreizdivi nometne un citām vajadzībām.

V. Bokis

LATVIJAS DAUDZINĀJUMS ŅUJORKA

„Latvija vārdos, skaņās un krāsās" — šādu moto Ņujorkas vanadzes bija izvēlējušās savam gadskārtējam sarīkojumam 26. oktobrī DV namā Kvīnsā, vēlāties pieminēt Latvijas valsts dibināšanas 50. gadskārtu ar Latvijas daudzinājumu.

Daudzinājums „krāsās" sākās jau agrā pēcpusdienā, kad svinīgi uzpostajās un rudens ziedu piesmaržotajās nama abās zālēs plašu gleznu izstādi par latviskiem tematiem atklāja ASV DV valdes priekšsēdis V. Hazners, pasvītrojot šajā gadījumā izvērstā vanadžu idejiskā darba nozīmību un pateicoties mākslinieciem par dzīvo atsaucību. Izstādē, kuŗu bija iekārtojis mākslinieks J. Audriņš, piedalījās prof. A. Annus, J. Audriņš, V. Avens, A. Balode, J. Cielava, K. Černoks, L. Dābolina-Tomase, E. Dajevskis, J. Gailis, O. Grunde, M. Krūmiņš, E. Lauva, E. Magons, M. Mitrēvics, A. Skulte, V. Skulte un A. Krūkliņš.

Atspirdzinoties ar vanadžu pasniegto vīnu un cepumiem, apmeklētāji garīgo veldzi guva, raugoties gan J. Gaiļa spēcīgajās, ekspresīvi tvertajās ainavās, gan M. Mitrēvica iespaidīgajā „Saimē", gan A. Annusa teiksmainajā „Kursas koklētājā", gan M. Krūmiņa, J. Cielavas, A. Krūkliņa, V. Avenu, L. Dābolinas un citu raksturīgajās dzimtenes ainavās, gan E. Dajevska siltajos pasaku tēlos, gan O. Grundes, J. Audriņa un A. Balodes veidotajos latviešu sievietes vaibstos, ziedos un klusajās dabās. Bagātīgajā gleznu klāstā skatītāji priecājās arī par mākslinieka O. Grundes darinātajiem un DV apvienībai Ņujorkā nesen dāvinātajiem ASV DV priekšnieka V. Haznera un apvienības priekšnieka J. Lāča portretiem.

Vakarā — „vārdos un skaņās" — ASV DV priekšnieka vietnieks A. Valters īsos ievadvārdos cildināja vanadžu gribu un apņēmību šajā sarīkojumā, arī līdzīgos citos, akcentējot latvisko, mēģināt atvairīt asimilācijas draudzes, jo, kā runātājs teica, „ieaugot svešumā, bieži vien aizmirstam, kas ir aizgūts, kas pašu".

Šiltu un svinīgu ieskaņu vakara oficiālajai daļai deva brīdis, kad, telpai ieslīgstot puskrēslā, A. Balode aicināja klātesošos, klausoties brīvmākslinieces M. Grasmanes-Milleres atskaņotajās variācijās par tautas dziesmu „Kas tie tādi, kas dziedāja", mirkli meditēt un atcerēties savus daudz cietušos brāļus un māsas tālajā dzimtenē.

Pēc tam ar dziļu interesi klausītāji sekoja mākslinieka J. Audriņa referātam „Latviešu dievestība", kuŗā runātājs apskatīja senās latviešu dievestības izcelšanos un izveidošanos 4000 gadu laikā un tās radnieciību ar āriešu tautu senajām reliģijām. Blakus Lāmai, Deklai, Mārai, Ūsiņam, Pērkonam, Jānim, Mārtiņam, Metenim un citiem viņš minēja arī darbīguma, saderības, taisnīguma un godbijības tikumus. Turpinot programmu, aktrise Adrienna Apsīte-Maļinovska spēcīgā pārdzīvojumā skandēja Zinaīdas Lazdas un Andreja Eglīša patriotiskos dzejoļus. Nobeigumā atkal sekoja tautas dziesmu variācijas M. Grasmanes-Milleres arpas izpildījumā.

Pabeidzot vakara oficiālo daļu, A. Balode kā šī sarīkojuma idejiskā ierosinātāja, izkārtotāja un norises vadītāja pateicās visiem māksliniekiem - izpildītājiem par atsaucību un apmeklētājiem, kas bija ieradušies, lai kopā ar vanadzēm godinātu Latviju un apliecinātu savu uzticību tēvzemei.

Pēc oficiālās daļas bija draudzības vakars pie vanadžu sarūpēta cienasta galdiem. Bez biezpiena un sklandu raušiem, siera un citiem latviskiem gardumiem godam „notiesāja" arī jubilejas klingeri. Apvienības priekšnieks J. Lācis pasniedza ASV DV valdes piešķirto goda rakstu bibliotēkārei M. Baumanei par nopelniem latviskā vārda saglabāšanā. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts.

A. B—de

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Latviešu mākslinieku grupas Ņujorkā gada sapulcē 2. novembrī DV namā ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo valdi un revizijas komisiju. Tā valdes priekšsēdis arī turpmāk būs Maksimiliāns Mitrēvics, viņa vietnieks Otto Grunde, sekretārs Mārtiņš Krūmiņš, kasiere Austra Balode un valdes locekļi — žūrijas komisijā Otto Grunde, Fridrichs Milts un Jēkabs Rasmanis. Revīzijas komisijā: Jānis Audriņš un Alfreds Krūkliņš. Pēc sapulces notikušajā „groziņu vakarā" biedri un viesi pakavējās pārrunās, kuŗās skāra arī dažādus principiālus grupas darbības jautājumus. Ar „Daudz baltām dieniņām" sumināja grupas biedru — gleznotāju Jāni Gaili, kam piepildījušies 65 mūža gadi.

A. B—de

DETROITA

● Vietējais WJR radioraidītājs uz viļņu garuma AM 760 18. novembrī no plkst. 10.10—11 dienā sniegs latviešu mūziku ar raidītāja mūzikālā direktora Dr. Karla Hāsa komentāriem. Šo Latvijas dibināšanas 50. gadadienai veltīto raidījumu, kuŗu pārņems arī visi armijas raidītāji, izkārtojuši Leo un Lidija Zariņi.

KALAMAZŪ

● Visu vietējo latviešu organizāciju kopīgi rīkotais Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres akts notiks 17. novembrī plkst. 7.30 vakarā Kalamazū kolledžas Stetsona telpās (Academy St.). Sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīs prāv. J. Turks un māc. A. Plebalgs, sekos uzrunas un Kalamazū latviešu viru koŗa dziesmas diriģenta Roberta Zuikas vadībā. Svētku runu vietā dzejnieks V. Krāslavietis skandēs savus darbus. Aktu pabeigs koris Dziesmu Vairogs diriģenta A. Kalnāja vadībā. Svētku dievkalpojumi abās latviešu baznīcās notiks 18. novembŗa vakarā.

GRAND RAPIDI

● Latviešu mežkopju un mežu darbinieku ASV kopas Mičigenas grupas pārstāvja pienākumi uzticēti inž. mežkopim Jānim Ziedinam Grand Rapidos.

● Latvijas proklamēšanas 50 gadu atceres komiteja 16. novembrī plkst. 7 vakarā Latviešu biedrības namā rīko svētku aktu ar koncertu. Svētku runu teiks doktora grada kandidāts Pauls Lazda, bet koncertā piedalīsies vijolnieks prof. Voldemars Ruševics. Sarīkojuma nobeigumā apakšējā zālē vakariņas. Valstssvētku dievkalpojums notiks Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut draudzes baznīcā 18. novembrī plkst. 7 vakarā, piedaloties abu draudžu mācītājiem, bet latviešu katoļu draudzes dievkalpojums — 17. novembrī parastajā laikā.

● Akadēmiskās kopas rīkotais Dr. A. Karpa referāts 2. novembrī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut draudzes baznīcas sabiedriskajās telpās bija pulcinājis ap 50 klausītāju. Referents runāja par ideālismu no dažādiem aspektiem, pakavējoties pie G. Janovska grāmata „Bez ceļa" tēlotā skolotāja tipa, rakstnieces I. Gubiņas nesenā referāta Toronto par organizācijām un garīgās dzīves slīdēšanu lejup, kā arī pie T. Rūzvelta norādes, ka ASV sabruks savā labklājībā, visu sīkāk iztirzājot un radot klausītājos dzīvu interesi.

V. Z.

DZIESMU VAIROGAM 23 GADI

„Lielai daļai no mums dziesma ir nepieciešamība, lai mūžu vadītu; citi dziesmai pievērsušies, lai paglābtos no svešuma izjūtas, bet jaunieši pievienojušies, lai dziedātu tai mēlē, kādā runā vecāki," savā uzrunā Dziesmu Vairoga 23 darba gadus pieminot, sacīja koŗa pr-ce Austra Sīle. No viņas sniegtā vispārējā pārskata par darbību izrietēja, ka koris šai laikā devis 145 koncertus.

Kā parasti gadasvētkos, arī šogad bija apbalvojumi. Par nevienu mēģinājuma nenokavēšanu apbalvoja diriģentu A. Kalnāju un koristus Austru un Viktoru Puriņus. Tikai vienu mēģinājumu izlaiduši O. Blankenburģis, J. Kalniņš un S. Pokornija. Ievērojot korim nokalpoto laiku un nopietnību, ar kādu piedalās mēģinājumos, balvas saņēma arī jaunieši D. Aistare, I. Bērste, E. Kubuliņš, Ā. Kubuliņa, S. Miķelsone, L. Puriņa un M. Skrupškele. Visi šie apbalvotie saņēma pa grāmatai. Par 20 gadu sastāvēšanu koŗī apsveica A. Sīli un K. Ančupānu, par 10 gadiem, izsniedzot koŗa zelta nozīmi, V. Melnūdri, bet par 1 gada nodziedāšanu koŗa nozīmi saņēma A. Zuika, M. Reinvalde, S. Miķelsone, I. Bērste, N. Bēra un D. Aistare.

Vakara norises turpinājumā vīru koŗa diriģents R. Zuika stāstīja par Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkiem un ceļojumu, izceļot Eiropas jauniešu piesaistīšanu dziesmai, ko pašaizliedzīgi veicis diriģents A. Vītoliņš, sagatavojot dziesmu svētkiem Hanoverā bērnu koŗi. Pirms akta un R. Zuikas stāstījuma koris nodziedāja vairākas dziesmas diriģenta A. Kalnāja vadībā. Korim grāmatu „Dziesmu svētku vēsture" nodeva koriste Valdmane, bet pašas gatavotus keramikas traukus — H. Jirgena. Gadasvētki beidzās ar kopīgu mielastu un koristu sagatavotiem pārsteiguma priekšnesumiem, it bieži tos papildinot ar kopīgi dziedātām dziesmām. Daudzi bijušie koristi bija atcerējušies draugus ar rakstveida sveicieniem.

V. B.

Kaut uzvarētu ticība!

(Pārnesums no 1. lpp.)

neatkarība; pilnīga asimilācija Pad. savienībā; pakāpeniska iekšēja režīma maiņa Pad. savienībā un tās okupētajās valstīs. Pēdējā iespēja pagaidām šķiet visloģiskākā. Baltijas valstīm būtu jāsaslēdzas apvienībā, lai labāk varētu pastāvēt pret nākotnes agresiju, varbūt šai ūnijā ietilpinot arī Somiju.

Prof. Ginsburgs izcēla Baltijas valstu ģeopolitisko stāvokli, kas ir un paliek starp lielvarām, tādēļ arī Baltijas valstis aizvien būs politisko varu cīņiņu krustceles. Aizvien Krievija, lai kāds tajā režīms, centīsies dominēt Baltijas telpā, neatsakoties no savām interesēm. Izolēšanās un neitrālitāte Baltijas valstīm neiespējama. Prof. Ginsburgs arī neparedzēja tuvākā nākotnē tādu politisko attīstību, kas varētu vājināt Pad. savienības varu, ieteicot mācīties saprast Baltijas telpas ģeopolitiskos nosacījumus un dzīvot ar šo reālitāti.

Viņam pievienojās arī I. Lipings, šaubodies par Baltijas valstu iedzīvotāju vieglo saliedēšanas iespēju arī gadījumā, ja varētu panākt apvienošanos federācijā. Arī viņš tuvākā nākotnē neparedzēja vājināšanos Pad. savienībā. Rietumi nav ieinteresēti pašreizējā status quo mainīšanā, to varētu izjaukt vienīgi Pad. savienības un Ķīnas bruņota sadursme strīdīgo robežapgabalu dēļ, kas, šķiet, tomēr nenotiks. Bet ja tas gaditos, tad pastāv iespēja, ka Rietumi par neitrālitāti (vai arī par Pad. savienības prasību atbalstīšanu) varētu pieprasīt koncesijas Polijā un Baltijas valstīs, radot kopā ar Skandināviju neitrālu bloku. Tomēr arī Lipings bija skeptisks par šādas iespējas īstenošanos.

Vienīgais, kuŗa ieskatos paudās veselīgs optimisms par eventuālām pārmaiņām nākotnē Baltijas valstīs, bija Juris Dreifelds. Pamatojoties ar vairāku starptautiski pazīstamu politisko lietpratēju atzinumiem, citēdams arī Pentagona padomdevējus, viņš norādīja, ka pašreiz stāvoklis Pad. savienībā līdzinās tam stāvoklim, kas vēsturē vienmēr bijis pirms revolūciju izcelšanās. Iedzīvotāju neapmierinātība ar pastāvošo iekārtu Pad. savienībā ir visai jūtama politiskās elites sastinguma dēļ. Nespēja mainīt uzskatus un piemēroties iedzīvotāju prasībām rada plaisu starp valsts vadību un tautu. Nav iespējams uzzināt visu, kas notiek aiz dzelzs aizkara, bet pat līdz Rietumiem noklūst ziņas par nemieriem un sacelšanos lielajā apspiesto tautu kolosā, no kuŗiem pēdējās bijušas 1962. gadā pie Rostovas, kad tikai ar sarkanarmijas palīdzību izdevies tās apspiest. J. Dreifelds pauda pārliecību, ka nākošajos desmit gados Pad. savienība būs arvien vairak spiesta ievērot savu daudzo tautu nacionālisma radītās problēmas: tas varētu likt Pad. savienībai izšķirties vai nu par režīma grozījumiem vai arī piedzīvot revolūciju. Pēdējā gadījumā iznākums nav paredzams, varētu pat notikt Pad. savienības saskaldīšana atsevišķās patstāvīgās valstīs.

Kaut J Dreifelda viedoklis visai nepatika ne prof. Ginsburgam, ne Lipingam, arī viņi beigās bija spiesti atzīt, ka „brīnumi" reizēm notiek, kad stāvoklis tiem pietiekami nobriedis.

Bija visai interesanti vērot, ka ASV vai Kanadā skolojošies vēsturnieki un politiskie zinātnieki kā viens aizstāv viedokli, ka nav gaidāmas pārmaiņas Pad. savienības politiskajā struktūrā, ka tā tik varen stipra, ka nekādi apstākļi nespēs grozīt režīmu. J. Dreifelda ar faktiem resp. citējumiem pamatotās domas šai panelī izklausījās kā saucēja balss tuksnesī, kaut pārējie panelisti neviens ar vēstures faktiem un pieredzi neoperēja, nedz arī pašu skaidroja, kādēļ nepievienojas starptautisku lietpratēju un Pentagona speciālistu ieskatiem. Var saprast prof. Ginsburgu, kuŗš vēsi analizēja politisko stāvokli un apsvēra ģeografiskā novietojuma nosacījumus daudz plašākā mērogā, tā sacīt, gadu tūkstošu perspektīvā, tā arī pamatodams savus secinājumus. Bet Lipinga teiktais nepārliecināja, šķita, ka viņš atkārto nesen iemācīto, nepūlēdamies patstāvīgi domāt. J. Dreifelda pozicija šai panelī (prof. Ivaskam nācās to atstāt krietni pirms beigām) tādēļ nebija apskaužama, un nav brīnums, ka „The Telegram" reportieris viņa argumentus un pārējo panelistu negribīgo „piekāpšanos" nevēlējās dzirdēt.

Izvērtējot simpozija panākumus, no rīkotāju puses izskanēja maza vilšanās, ka tas nebija radis vēl lielāku atsaucību kanadiešu kollēgās. Arī vienpusīgās atsauksmes laikrakstos neiepriecināja. Kaut studentu laikraksta „Varsity" atsūtītais koresponsdents bijis visai ieinteresēts simpozija norisē un cītīgi pierakstījis paustās domas, laikrakstā bija ievietots vienīgi uzņēmums ar nedaudz rindām paraksta. Arī tas bija paredzams, tātad nepārsteidza. Baltijas valstu 50. gadskārtā daudz svarīgāk, ka jaunieši aktīvi bija pacēluši savu tēvzemju politiskās problēmas atklātu diskusiju forumā. Sauciens raidīts. Varbūt atbalsis zināmā mērā ierobežoja saucēju pieredzes trūkums, arī baltiskā attiecība? Darbs tomēr bija liels, un skaists, un darīts ar visu sirdi. Vēlēsim tam neapsīkt, bet augt.

Ar piešķirumiem baltiešu simpoziju bija atbalstījuši LNAK (200 dol.), Latvijas 50 gadu atceres svētku komiteja Toronto (50 dol.), studentu organizācija SAC (200 dol.), bet lietuviešu un igauņu devums bija pa 300 dol.

S. Ancāne

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu metī.

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 13. GADA GĀJUMA BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3387, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta. Dievkalpojumos turpmāk lietos jaunās Dziesmu grāmatas.

18. novembrī, plkst. 8 vakarā Liturģisks svētbrīdis — lūdzot par Latviju un latviešu tautu. Pēc svētbrīža archibīskaps A. Lūsis stāstīs bērnības atmiņas par Latvijas tapšanas gadiem un notikumiem, ko ar bērna acīm redzējis 1918.—1919. gadā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3881, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1568, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

17. novembrī, plkst. 11 Valstssvētku dievkalpojums visām trim ev.-lut. latviešu draudzēm. Dziedās Gaida Trēziņa no Anglijas.

24. novembrī, plkst. 11 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—3789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 961 Danforth Ave.

17. novembrī, plkst. 11 kopīgs dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā Latvijas valsts dibināšanas 50 gadu atcerei.

24. novembrī, plkst. 2 pēcp. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

17. novembrī, plkst. 11 Valstssvētku dievkalpojums ar Piemiņas plāksnes iesvētīšanu dzimtenei — Latvijai, viņas kritušiem varoņiem un zudušajiem. Piedalās: prāvesti B. Fedders un A. Skrodelis, draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, strēlnieku atbrīvošanas cīņu dalībnieku un Latviešu leģiona pārstāvju goda sardze, kā arī gaidas un skauti. Dziesmu lapiņas.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 80 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8129.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRINAS

Sv. Katrinu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

17. novembrī pl. 3 pēcp. Latvijas valsts 50 gadu atceres dievkalpojums. Dziedās soliste Astra Kalniņa no Detroitas. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

1. decembrī, pl. 2 pēcp. adventa laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

16. novembrī, plkst. 7 vakarā kalpojums 18. novembra piemiņai Notre Dame baznīcā. Prāv. A. Pekšs, prāv. N. Trepša no Ņujorkas, prāv. V. Sēfers un māc. A. Voitkus. Baznīcā dziedās vīru koris „Junda" un L. Karlsona.

24. novembrī, plkst 2 p.p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Voitkus, 5488 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8294.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. Edg. Lauge, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-5906, Otavas latv ev.-lut. Mieru draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

VASARSVĒTKU VĒSTS

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270 D. Mikelsona vadībā. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12. Ont.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

ASV BAZNĪCAS

ŅUJORKA

Ņujorkas organizāciju padomes rīkots 50 gadu neatkarības akts svētdien, 17. novembrī, pl. 3 Manhatenā, Modes industrijas arodskolas zālē.

17. novembrī plkst. 10.30 Salas baznīcā māc. D. Grauds un O. Gulbis.

Latvijas dibināšanas vakarā, 18. novembrī, pl. 8 svinīgs dievkalpojums Betlemes baznīcā, Brooklinā; draudzes trīs mācītāji, apvienots koris, diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte, solists A. Ģeliņš (bazūne) no Bostonas.

Nudžersijas latviešu kopīgs 50 gadu dievkalpojums piektdien, 15. novembrī pl. 7.30 vak. Nubransvikā, Ratgera universitātes baznīcā (George & Somerset St., New Brunswick, N. J.); trīs mācītāji, solists Visvaldis Gedulis, ērģelnieks Aldis Lagzdiņš.

ČIKAGA

Latvijas ev.-lut. baznīcas Svētā Pāvila draudze — 18 W. 641 Forest Preserve Drive, Wood Dale, Illinois.

Mācītājs Māris Ķirsons — 303 DesPlaines Ave, Forest Park, Ill. 60130, tel. 366-3347.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 no rīta. Svētdienas skolas sākums plkst. 9.30.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cīņas draudze 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Liventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

16. novembrī, plkst. 7.30 vakarā Latvijas valstssvētku dievkalpojums.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 552—1769, mācītāja mājā 538—7647.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi tojumā. Mācītājs K. Sautiņš, Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 3625 W. 214th St. Fairview Park, 30. ielas un Prospect Ave krustOhio, 44126

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 1965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO9-8379..

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 315 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Latheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 788.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. — 17. novembrim — DV namā gleznotāja J. Mazīša (no Anglijas) gleznu izstāde. Atklāšana 10. novembrī plkst. 2 pēcp.

17. novembrī — pl. 5 pēcpusdienā Massey Hall (Shutter — Victoria) Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres akts un koncerts.

21. novembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteina Pārdomu vakars par tematu: **„Vai Amerikas Sav. Valstis otrā pilsoņu kara priekšvakarā?"**

No 21. novembra—14. decembrim Bergdona galerijā Gvido Brūvera gleznu izstāde.

23. nov — Teātŗa izrāde **„Pieci stabi" DVT Kanadā.**

23. novembrī — pl. 7.30 Latviešu namā Toronto latviešu katoļu vienības saviesīgs vakars ar deju un bazāru.

No 23. novembra — 1. decembrim Latviešu namā Jāņa Krūmiņa - Krūma gleznu skate. Atvērta darbdienās no plkst. 4—8 vak., sestd. un svētd. no 12—8 vak.

30. novembrī — pl. 10 — 3 vak. un 1. decembrī pl. 10 — 5 pēcp. DV tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru DV namā 125 Broadview Ave.

30. novembrī — plkst. 8 vakarā Raibs vakars, priekšnesumi un dejas Latviešu namā. Rīko Gleznas ansamblis.

30. novembrī — pl. 6.30 Latviešu namā Latvijas kara skolas dibināšanas 49 g. atceres sarīkojums. Ieeja pret ielūgumiem.

1. decembrī — pl. 5.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē, baritona Pēteŗa Geistauta 50 gadu jubilejas koncerts

7. decembrī — TLB 20 gadu atceres svētki Latviešu namā. Plkst. 5 pēcp. svinīgs akts, plkst. 7 vak. svētku balle.

7. decembrī — pl. 7.30 Latviešu namā DVTK un Latviešu nams rīko „Aizver actipas un smaidi" — jautri dzīves notikumi.

7. decembrī — pl. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē Galdas Trēziņas (mecosoprāns no Anglijas) koncerts.

7. decembrī — no pl. 10 — 6 vak. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš — 200 Balmoral Ave.

8. decembrī — pl. 6 vakarā Latviešu namā DVTK un Latviešu nams rīko „Aizver actipas un smaidi" — jautri dzīves notikumi.

21. decembrī — pl. 2.30 DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars bērniem, pl. 7.30 vak. pieaugušiem.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšana DV namā, 125 Broadview Ave.

11. janvārī — plkst. 7.30 Itona auditorijā „Atvadības" — tautiska dziesmu spēle. L. Cleākes vadībā.

18. janvārī — pl. 7 vak. Studenšu korp. kopas tējas vakars — Royal Curling kluba telpās.

25. janvārī — pl. 7 vak. vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

8. februārī — DV Toronto nod. tradicionālā masku balle DV namā.

8. martā — Čikagas Piecīšu kabarets King Edward Sheraton, Crystal Ballroom telpā plkst. 7 vakarā.

9. martā — Čikagas Piecīšu koncerts Latviešu namā.

HAMILTONA

23. novembrī — pl. 6.30 vakarā Royal Connaught viesnīcas Kristalla zālē 18. novembŗa svinības. Akts, V. Gulēna svētku runa, koncerts un balle.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Vienreizēja propaganda uz aploksnes

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, īpašs Kanadas pasta zīmogs ar vēstījumu „Baltic States 1918 — 1968" bija lietošanā Toronto galvenajā pastā no 1. oktobŗa līdz 3. novembrim. Tas bija baltiešu filatelistu devums savu valstu dibināšanas 50 gadu jubilejai. Šī zīmoga lietošanas laikā vismaz viens miljons vēstuļu iznesa šo vēstījumu visā pasaulē. Neviens propagandas sauklis, neviena speciāla brošūra nav piedzīvojusi tik plašu izplatību.

Savu valstu dibināšanas 50 gadu jubileju baltiešu filatelisti Toronto atzīmēja ar speciālu filatelijas un numizmatikas izstādi 2. un 3. novembrī. Latviešu pārstāvju priekšlikumā izstādes rīcības komiteja bija lūgusi Kanadas pastu izgatavot speciālu zīmogu, saņemot piekrišanu. Tā zīmogs ar tekstu „BALTIC STATES / 1918—1968 / III BALTPEX / 2.—3. NOV." Toronto galvenajā pastā bija lietošanā visu oktobri un 3 dienas novembrī līdz izstādes slēgšanai. Ar to Kanadas pasts, kaut netiešī, bija godinājis Baltijas valstu jubileju. Netiešī tādēļ, ka zīmogs bija izgatavots 3. baltiešu filatelijas un numizmatikas izstādes atzīmēšanai, bet, jautājumā sīkāk neiedziļinoties, teksts visvairāk izceļ tiešī Baltijas valstu dibināšanas atceri. Izstādes nosaukums un datums zīmoga apakšdaļā ir mazsvarīgāka piedeva.

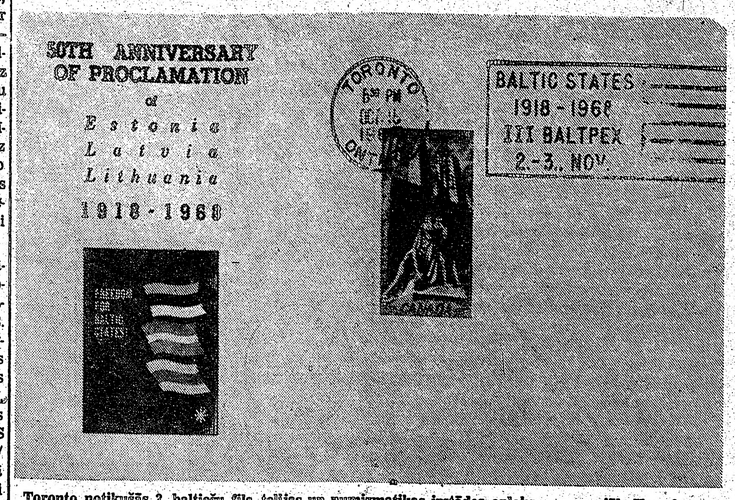

Toronto notikušās 3. baltiešu filatelijas un numizmatikas izstādes aploksne ar speciālo Kanadas pasta zīmogu.

Pievienotais uzņēmums rāda, cik lieliski ar izdomu un asprātību iespējams šādu zīmogu izlietot vienreizējai propagandai. Rūpīgāk apskatot uzņēmumā rādīto aploksni, redzams, ka arī Kanadas 15 centu pastmarkā ir minēti Baltijas valstu jubilejas gadi. Trīs līgūras pastmarkas zīmējumā it kā simbolizē trīs Baltijas valstis. Lai to vēl vairāk izceltu, šim sūtījumam izmantota speciālā Baltijas valstu neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceres aploksne. Īpšā atceres marka ar trīs Baltijas valstu karogiem oriģinālkrāsās, kuŗu izdevusi Latviešu apvienība Austrālijā, uz aploksnes gan uzlīmēta vēlāk, nosedzot vēstules saņēmēja adresi. Pati vēstule tomēr ir pa pastu pārsūtīta, jo Kanadā nevar iegūt zīmogojumu bez pārsūtīšanas, t.i. pastā zīmogo tikai nosūtīšanai nodotās vēstules. Atgriežoties pie Kanadas pastmarkas uz aploksnes, jāpaskaidro, ka, kaut jubilejas gadi sakrīt, pastmarka izdota pirmā pasaules kaŗa pamiera parakstīšanas 50 gadu atzīmēšanai, bet uz markas tas nav minēts. Sagatavojot šo aploksni, šis fakts ir asprātīgi izmantots. Tā aploksne kļuvusi par vērtīgu suvenīru un, protams, kollekcionāru „mediju-mu", jo to skaits būs visai ierobežots: izstādes laikā 15 centu pastmarkas lietoja tikai gaisa pasta vēstulēm uz Eiropu (1. novembrī likmi paaugstināja), bet speciālais zīmogs bija tikai vienai no Toronto galvenā pasta zīmogošanas mašīnām. J. R.

Jāņa Mediņa pieminas komitejas ziņojums

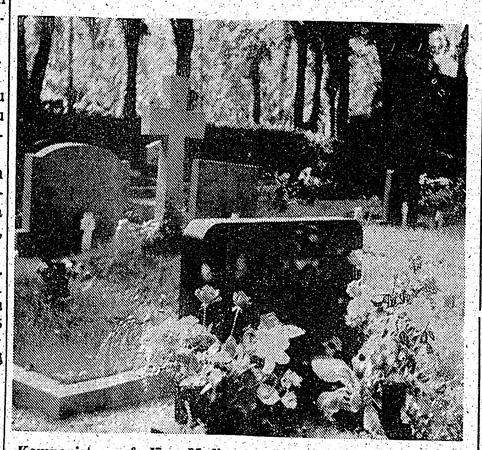

Komponista prof. Jāņa Mediņa kaps Ziemeļu kapsētas katoļu nodalījumā Stokholmā.

Kā jau agrāk ziņots, 1966. gadā mūzībā aizgājušā komponista, prof. Jāņa Mediņa kapa izdaiļošanu un atstātā mūzikālā mantojuma aprūpi uzņēmās Jāņa Mediņa piemiņas komiteja, kuŗas sastāvs nemainījās līdz šāgada 12. oktobrim: priekšsēde Irēna Dunkela, sekretārs Andris Vītoliņš, mantzinis un zinātniskais padomdevējs Valdemārs Ģinters, protokolists Aleksandrs Kancāns un nelaika atraitne Vanda Mediņa. 13. oktobrī A. Kancāns beidza komitējā darboties.

Kopš dibināšanas komiteja līdz šim sanākusi 13 sēdēs Latviešu nacionālā fonda telpās Stokholmā, kur pagaidām novietoti visi darbības materiāli. Kapa izdaiļošanai komiteja uzsāka līdzekļu vākšanas akciju, izsūtot ziedojumu sarakstus tautiešiem visā brīvajā pasaulē. Pateicoties ziedotāju atsaucībai, kapa ietvaru un plāksni, pēc piederīgo priekšlikuma, izgatavoja gludi pulētā melnā marmorā ar iegravētu vārdu, uzvārdu, dzimšanas un miršanas gadu. Kapakmeni prāv. Vilnis iesvētīja 1967. gada 30. jūnijā.

Lai ziedotājiem sniegtu norēķinus, komiteja pieaicināja revidentu Eduardu Suksi pārbaudīt komitejas darbību. Pārbaudes rezultātā komiteja var ziņot, ka no Vācijas saņemtas 2039,65 kronas, no Zviedrijas — 1650, no ASV — 1358,24, no Austrālijas — 1103,73, no Kanadas — 745,66, no Dānijas — 22,30 un no Anglijas — 592,96; kopsummā 7512,54 kronu. Kapa izdaiļošanai un kapakmens iesvētei izdotas 4399,55 kronas. Visiem ziedotājiem, ziedojumu vācējiem, revidentam Jāņa Mediņa piemiņas komiteja izteica sirsnīgu pateicību.

Ar atlikušo naudas summu komiteja uzsākusi un pabeigs nošu saglabāšanas un skaņdarbu popularizēšanas darbu, izsūtot pasaules bibliotēkām, konservātorijām un universitāšu mūzikas pētniecības institūtiem Jāņa Mediņa darbus. Tie šādā veidā būs pieejami studēšanai un apskatei visiem tautiešiem un arī svešiem tautiešiem. Iegādāties notis, tāpat kā līdz šim, var pie Vandas Mediņas (Lördagsvägen 23, 123 60 Farsta, Sweden). Ierobežoto līdzekļu dēļ, liekas, nevarēs tomēr izsūtīt visus darbus, bet lielos trimdā pieejamos orķestŗa, kamermūzikas, instrumentāldarbus un kantātes komiteja paspēs izplatīt. Sarakstu par izsūtītajiem darbiem, tāpat arī vietas, kurp tie izsūtīti, izziņos. Blakus šim saglabāšanas veidam, visus pieejamos Jāņa Mediņa darbus arī uzņems mikrofilmā.

Skaņdarbu saglabāšanai komiteja saņēma arī pabalstus no Latviešu nacionālā fonda un Baltiska Humanistiska Förbundet Stokholmā, no katra 500 kronu.

Pie Universal Edition Vine var iegādāties Latvijas laikā izdoto J. Mediņa 3. svītu orķestrim (partitūru).

Irēna Dunkele
Komitejas priekšsēde

☆ Balaratas latviešu jaunietei Annai Pinnei, kuŗu 1965. gadā sabrauca auto negadījumā, tiesa piespriedusi 48.175 dol. sāpju naudas. A. Pinne, kuŗas tēvs ir kaŗa invalīds, iegūto ievainojumu sekas izjūtot negatīvi kā fiziski, tā garīgi.

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķi numuri dabūjami
Torontc latviešu veikalos

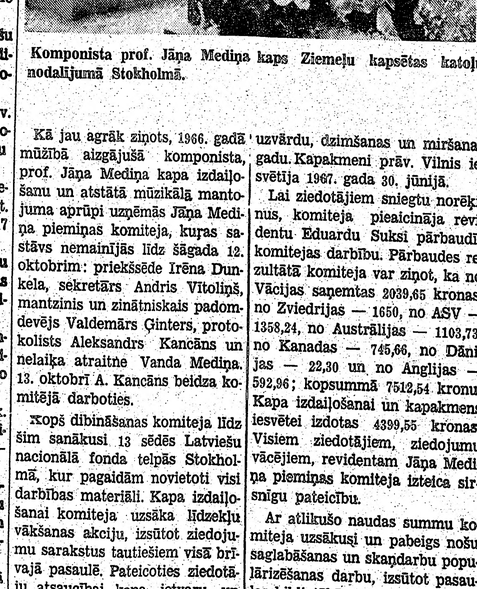

Hilda Medne ar 50 collu garo un 25½ mārciņu smago mašķiju, kuru 13. oktobrī noķēra Kachavano ka ezerā pie Lēkfildas.

DV TEĀTRA KANADĀ IZRĀDE
Lietuviešu rakstnieka ALĢIRTA LANSBERĢA
PIECI STABI
Laikmetīga spēle 3 cēlienos. Režisors: DZ. POPŠDIS.
Dekorātors: V. VARE.
Sestdien, 23. nov. pl. 6 vak. Bickford vidusskolas zālē, (Bloor un Christie ielu krustojumā.)
Biļetes — $3.00, $2.50, skolēniem puscenas, iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā — Latviešu namā.

KAKTIŅŠ
Velcam visādus transportus ar moderniem mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lādēm svaigi katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Pilsētas ziemeļdaļā
VĒLOS IRĒT
1 LIELU VAI 2 MAZĀKAS NEMĒBELĒTAS ISTABAS, ja iespējams ar uzturu vai vārīšanas iespējām. Vēlams garāža vai vieta auto novietošanai. Lūdz zvanīt 921-7121, Toronto.

Treju Vārtu jaunākajā (10.) numurā iespiests Z. Unama raksts
SLĒPTĀ INKORPORĀCIJA

Mēs uzzinām, ka jau 1941. g. 16. jūlijā Vācijas valdība bija izlēmusi Latvijas inkorporēšanu Vācijā un doti arī šīki norādījumi, kā šis lēmums praktiski izpildāms. Bet viss tika turēts lielā slepenībā un tikai pēc kaŗa, kad bija pieejami slepenie dokumenti, atklājās arī šī lieta. Ieteicams katram ar šo rakstu iepazīties.

Žurnāla abonementa maksa vienam gadam (6 numuriem) $7.- un tā piesūtāma uz adresi: Treji Vārti, P. O. Box 256, Detroit, Mich. 48231, USA. Uz vēlēšanos piesūtām ieskatam žurnāla pēraugeks. pilnīgi par brīvu.

LATVIAN MU
VISJAUNĀKĀS SKAŅU P
LP 18,
veltīta Latvijas 50 gadu jubil
13 patriotiskas dziesmas: Latvietim, Mēs g
Imanta, Naids, Lai līgo lepna dziesma, Dzir
koris 100 dziedoņu sastāvā, solisti un orķest
Šogad gan arī Dievs, svētī Latviju (LP2)
(LP19) nedrīkstētu iztrūkt nevienās latviešu
LP 17
12 poulāras dejas: Pie Ventas ziedu laikā,
kopaina, Dzīvīte dzīvīte, Ziedoņi, Meitene
dis, Skaista ir jaunība u. c. izpilda mūsu sla
ra ar orķestri.
Katra skaņu plate maksā C$ 5,50. Piepr
DV GRĀMATNICA, 491 College St. To
Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās
attīstīšanai un kopēšan
DV Grāmatnīcā, 491 College St., T
VISLABĀKĀ
GAĻAS PRECE
DELIKATES
iegādāsities Ziemeļamerikas vismode
kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila g
katešu veikalos,
KUR VALDA KVAL
tip-top ME
delic
1727 Bloor St. West (High Park) t
YORKDALE SHOPPING CENTR
NOSŪTIET SAINĪ
SAVLAICĪGI!
IEPRIECINIET SAVUS
PIEDERĪGOS UN PAZ
ZIEMSVĒTKO

PAGĀJUŠAINI — Cen
2 — 2 kg cūku taukī, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 k
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg ...
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (sv pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig.
8 — 19 kg milti vai mannā (švars no katra nātāja vēlēšanās) brutto 20 kg .....
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma k tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg .....
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg taukī, 1 kg kakao, kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, brutto 5 kg .....
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg ...
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolades, jaukti augļi. 100 cigarettes, brutto 10 kg
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg ...
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bru
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg ...
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutt
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg c žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr cigarettes, brutto 10 kg .....
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 ciga
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 g gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neska šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 50 vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais du
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, desa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr ka biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 g 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 ciga
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainī klāt 500 gr riekstu kodolu .....
31 — 9 kg baltie „American" kviešu mi 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg m rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 c
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no k tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece)
34 — 4,5 kg baltie „American" kviešu mil 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.....
35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40
36 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, kg rīss 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.....
37 — 4 kg baltie „American" kviešu milti, kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mār
38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 m
39 — 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta be mārc. .....
40 — iepriekšējais sainis divkāršots — neti
41 — 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu
42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38
43 — 4 kg cūku tauku; 2.5 kg cukura, 2 kg mārc. .....
44 — iepriekšējais sainis dubultots .....
45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bek kopā 38 mārc. .....
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 k 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg rāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 5 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zup cukurs — 38 mārc. .....

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8%

DV GRĀMATNĪCAS
491 College Street, Toronto 4, Ontari
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

aploksnes

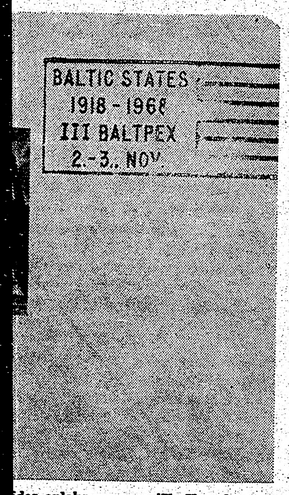

ides aploksne ar speciālo Kanadas pas-

ējumi, oriģinālkrāsās, kuŗu izdevusi Latviešu apvienība Austrālijā, uz aploksnes gan uzlīmēta vēlāk, nosūtot vēstules saņēmēja adresi. Pati vēstule tomēr ir pa pastu pārsūtīta, jo Kanadā nevar iegūt zīmogojumu bez pārsūtīšanas, t.i. pastā zīmogo tikai nosūtīšanai nodotās vēstules. Atgriežoties pie Kanadas pastmarkas uz aploksnes, jāpaskaidro, ka, kaut jubilejas gadi sakrīt, pastmarka izdota pirmā pasaules kara pamiera parakstīšanas 50 gadu atzīmēšanai, bet uz markas tas nav minēts. Sagatavojot šo aploksni, šis fakts ir aprātīgi izmantots. Tā aploksne kļuvusi par vērtīgu suveniru un, protams, kollekcionāru „mediju-mu", jo to skaits būs visai ierobežots: izstādes laikā 15 centu pastmarkas lietoja tikai gaisa pasta vēstulēm uz Eiropu (1. novembrī likmi paaugstināja), bet speciālais zīmogs bija tikai vienai no Toronto galvenā pasta zīmogošanas mašīnām. J. R.

Pilsētas ziemeļdaļā

VĒLOS IRĒT

1 LIELU VAI 2 MAZĀKAS NEMĒBELĒTAS ISTABAS, ja iespējams ar uzturu vai vārīšanas iespējām. Vēlama garāža vai vieta auto novietošanai. Lūdz zvanīt 921-7121, Toronto.

Treju Vārtu jaunākajā (10.) numurā iespiests *Z. Unama* raksts

SLĒPTĀ INKORPORĀCIJA

Mēs uzzinām, ka jau 1941. g. 16. jūlijā Vācijas valdība bija izlēmusi Latvijas inkorporēšanu Vācijā un doti arī sīki norādījumi, kā šis lēmums praktiski izpildāms. Bet viss tika turēts lielā slepenībā un tikai pēc kara, kad bija pieejami slepenie dokumenti, atklājās arī šī lieta. Ieteicams katram ar šo rakstu iepazīties.

Žurnāla abonementa maksa vienam gadam (6 numuriem) $7.- un tā piesūtāma uz adresi: Treji Vārti, P. O. Box 256, Detroit, Mich. 48231, USA. Uz vēlēšanos piesūtām ieskatam žurnāla paraugeks. pilnīgi par brīvu.

ANADĀ IZRĀDE
ĀLĢIRTA LANSBERĢA
STABI
Režisors: DZ. PUPEDIS.
V. VARE.
Bickford vidusskolas zālē,
ielu krustojumā.)
skolēniem puscenas,
matnīcā — Latviešu namā.

TIŅŠ
us ar moderniem mašīnām
Lūdzam zvanīt katrā laikā.
overcourt Rd., Toronto.

LATVIAN MUSIC

VISJAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

LP 16,
veltīta Latvijas 50 gadu jubilejai
13 patriotiskas dziesmas: Latvietim, Mēs gribam būt kungi, Imanta, Naids, Lai līgo lepna dziesma, Dzimtenē u. c. izpilda koris 100 dziedoņu sastāvā, solisti un orķestris.
Šogad gan arī Dievs, svētī Latviju (LP2) un kantāte Tēvijai (LP19) nedrīkstētu iztrūkt nevienās latviešu mājās.

LP 17
12 poulāras dejas: Pie Ventas ziedu laikā, Debess tumša, mākoņaina, Dzīvīte dzīvīte, Ziedonī, Meitene burvīgā, Divas sirdis, Skaista ir jaunība u. c. izpilda mūsu slavenība Mariss Vētra ar orķestri.

Katra skaņu plate maksā C$ 5,50. Pieprasiet tās mums:
DV GRĀMATNICA, 491 College St. Toronto 4, Ont.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

VISLABĀKĀS GAĻAS PRECES UN DELIKATESES

iegādāsities Ziemeļamerikas vismodernākajos un kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila gaļas un delikatešu veikalos,

KUR VALDA KVALITĀTE

tip-top MEATS
delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park) tālr. RO 6-4982
YORKDALE SHOPPING CENTRE —7838866

NOSŪTIET SAIŅUS SAVLAICĪGI!
IEPRIECINIET SAVUS RADUS, PIEDERĪGOS UN PAZIŅAS ZIEMSVĒTKOS!

PAGAUGSAINI	Cenas ASV dolaros
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg	18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes brutto 5 kg	22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolades, 1 kg žāvēti jaukti augļi. 100 cigarettes, brutto 10 kg	38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigarettes, brutto 10 kg	31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodoļu	53.00
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	39.90
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	24.90
34 — 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	22.70
35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	37.50
36 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	30.75
37 — 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	29.75
38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	51.50
39 — 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	29.50
40 — iepriekšējais sainis divkāršots — netto 28 mārc.	52.50
41 — 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	27.50
42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	45.50
43 — 4 kg cūku tauku; 2.5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	20.90
44 — iepriekšējais sainis dubultots	36.50
45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts, kopā 38 mārc.	49.50
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, rāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vanilas 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentcukurs — 38 mārc.	37.00

Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV GRĀMATNĪCAS
491 College Street, Toronto 4, Ontario,
— saiņšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

IEGĀDĀJIETIES LATVIEŠU KARAVĪRAM VELTĪTĀS SKAŅU PLATES!

Daugavas Vanagu Grāmatnīca,
491 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

DV Nr. 3
LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS
Stereo $5.50
Mono $5.00
Saturs: Junda, Daugavas Vanagu dziesma. Dziesmā ietilpināta pulkveža K. Lobes runa. Daugav' abas malas. Vīru zvērests. Par zemi, ko mīlam. Latvijas evaņ. baznīcas archibīskapa A. Lūša runa. Lielā junda. Sardzes maršs. Sardzes priekšnieka komandas pie Brīvības pieminekļa. Apsveikšanas maršs. Svēts mantojums. Rīga dimd. Ardievu, Saulcerīte. Kam tu zviedzi, kumeliņ. Pa to ceļu, kas gar ciemiem. Es karā aiziedams.

DV Nr. 2
Stereo $5.50
Mono $5.00
Saturā: Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Balta roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņprasā.
15. Divizijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Komanda un Jundas signāls.

DV Nr. 1
Stereo $5.50
Mono $5.00
Saturs: Paliec sveiks, mans mazais draugs. Dzimtenes meitenes dziesma. Kad šķiroties no tēva mājām. Man dzīvē laimes nav. Tumba rasā. Ikkatru sestdienas vakaru.
Saule uzlec mirdzēdama. Paliec sveika, baltā bērzu birze. Zilais lakatiņš. Augstienē pie Madonas. Klip klap. Kad ar uzvaru šo kauju.
Diriģents I. Šakss, solisti — P. Geistauts, Maiga Dežardēna (soprāns), DV vīru ansamblis un E. Slaucītāja pūtēju orķestris — dir. E. Slaucītājs.

JAUNĀS LIELO SVĒTKU GRĀMATAS
Dr. Edg. Andersona
LATVIA - Past and Present
50 gadu atceres izdevums

528 liela form. lapp., pāri 640 bildes un kartes	$19.80
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 11. un 12. sēj. ā	7.80
V. Plūdoņa—MAZĀ ANDUĻA ATMIŅAS, Zuntaka ilus.	2.80
KAMOLIŅŠ, lielo un mazo tautas dziesmu izlase	3.50
A. Dimā rom. — KARALIENE MARGA, 1. sēj.	3.90
J. Kontera — JAUNAIS VĀRDA DIENU KALENDĀRS 1969. gadam	1.00
JANIS ROZENTĀLS, glēznu mape, jauns paplaš. izd.	24.00

Visas grāmatas skatāmas visās grāmatnīcās.

Sagatavošanā sekojošas grāmatas:

K. Ieviņa romāns — Dvēseļu rēgi	$ 3.90
A. Dimā romāns — KARALIENE MARGA, 2. sēj.	3.90
J. Zeibolta luga — TRĪS SOĻI UZ LAIMI	3.90
Dr. A. Ziedoņa disertācija Pensilvānijas universitātē THE RELIGIOUS PHILOSOPHY OF JANIS RAINIS	6.80

The first scholarly work ever written on any Latvian.

LATVJU GRĀMATA, Waverley, Iowa, U.S.A. 50677

Vai esat nokārtojuši abonementu?

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
SALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6351

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Mūžībā aizsaukts mūsu valdes loceklis un kasieris
Roberts Alfreds Ābolinš
miris 1968. gada 2. novembrī Hamiltonā.
Dziļās sērās
HAMILTONAS LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS VALDE

ST. CLAIR — YONGE
IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba un virtuve
(elektriskā plīts un ledusskapis)
Zvanīt Toronto 481-3212

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 8, tel. 465-5225
sestdien, 16. novembrī, plkst. 7 vak. rīko
LATVIJAS 50 GADU ATCERES
VAKARIŅAS KLUBĀ
„Jautrais Ods"
Visi laipni ielūgti

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Z. Mauriņa — Pasaules vārtos	$5.80
„ Dzīves apliecinātāji	$3.50
A. Runģis — Tik pie Gaujas, tik pie Gaujas	$4.20
Ed. Freimanis — Apsēstie	$3.60
Latvijas sapnis	$4.00
Ed. Sūna — Negātivais stils	$12.50
P. Aigars — Sarkanais vilciens	$2.25
Kā to sauc	$6.00
Sveiki, vāverīt	$3.50
J. Grīns — Redaktora piezīmes	$5.25
J. Kronlins — Dieva druva	$4.50
Ingrida Viksna — Un gājiens neapstājas, dzej	$4.20
A. Irbe — Vientuļa laiva ir nošu zīme, dzej.	$4.00
I. Bērziņa — Nopietnības laiks, dzej.	$3.00
G. Arvaldis — Māksla un dzīve, traktāts	$6.00
Aspazija simts gados	$7.80
Sienas kalendārs — 1969. g.	$0.75
K. Ulmanis — Klausaities vēstures soļos	$2.00
L. Zariņa — Sarkanā migla	$7.50
A. Brastiņš — Māte Māra	$13.00
O. Lielvārdis — Lidojošie šķīvji	$3.50
A. Aizsilnieks — Latvijas saimniecības vēsture 1914 — 1945	$19.00
A. Voitkus — Dzīvais cilvēks, stāsti	$4.80
A. H. Tamsāre — Sarkanās ogas, rom.	$4.20
V. Bērzkalns — Latviešu dziesmu svētku vēsture	$12.00
V. Bērzkalns — Latviešu dziesmu svētki trimdā	$12.00
Latvijas skatu albums	$7.50
Elza Klaustiņa — To nevar aizmirst	$4.50
T. Zeltiņa sakārt. — Ciruļu zvani, dzeja	$7.50
Ed. Dunsdorfs — Trešā Latvija	$4.25
Astrīde Ivaska — Ziemas tiesa, dz.	$4.00
A. Ķeniņš — Zvaigžņotā junda, dzejoļi	$4.00
S. Lazdiņa — Mana vaina, rom.	$5.00
A. Dziļums — Aizaugušās drupas	$4.80
M. Eglītis — Rotaļa, stāsti	$3.00
A. Niedra — Atkal Eiropā, rom.	$4.50
Latviešu vēsture dzejā un gleznās 2. gr. Asinis un uguns	$6.80
„ Svešos ceļos un pajumtē	$6.80
Ceļi, rakstu krājums XIII	$3.20
Latviešu tautas teikas un pasakas 10. gr.	$7.80
K. Dzelzītis — Pasaules krustceļos, dzej.	$3.20
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.	$3.00
„ Lauru vainags, dz.	$3.25
„ The Laurel wreath (angju val.)	$2.75
„ In Memory (velt. J. F. Kennedy)	$2.00
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.80
„ Pēc pastardienas, rom.	$4.50
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi	$4.20
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi	$1.00
V. Avens — Caurumi, dz.	$1.00
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.	$1.00
G. Pļavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.	$1.00
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.	$3.00
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. un nov.	$4.00
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu-Bartoldiju	$2.00
K. Zvejnieks — Inese, rom.	$3.25
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.	$4.50
Turģeņevs — Dūmi, rom.	$3.85
Teach Yourself Latvian	$2.75
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas sliekšņa, pārdomas	$4.50
Danno — Domu atomi, aforismi	$0.50
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.	$4.80
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata	$2.50
J. Kronlins — 379 dienas	$9.60
Jānis Rozentāls —	$24.00
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka	$4.00
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un stāsti	$4.50
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.	$7.80
A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās, nov.	$4.00
I. Viksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M. Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlītls un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Piters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
I. Lindbergs — Starp atmākšanu un aizliešanu, dzeja	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerleļa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$8.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē ligavu, rom	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un stenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
Z. Zemdega — Iznīcības ceļā, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Smits un A. Čika — Nealzmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
K. Pētersons — Apvārsņi aicina	$6.50
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Z. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet
Tālr. 921-7121
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Parīzē pazudusi vietkongu delegācija

(Pārnesums no 1. lpp.)

risti oficiālajam Dienvidvietnamas valsts pārstāvjiem pie vienas sarunu galda kā ar politiski pilntiesīgas delegācijas vadītāju grūti apsēsties, uzskatot to par morālisku pazemojumu, kuŗu prezidents Džonsons viņiem uzspiedis, pat iepriekš nesazinoties. Protams, tik tuvredzīgu politiku Dienvidvietnamas tiesiskā valdība nevēlas atzīt, tādēļ tai izmisīgi pretojas.

Maz ticams, ka līdz pilnvaru laika beigām 20. janvārī, kad ASV varu pārņems jaunais prezidents Niksons, Džonsonam izdosies savu kļūdu izlabot un izvest Parīzes sarunas no stupceļa. Bet, varbūt, viņš to nemaz nav vēlējies nopietni darīt, lai ar īsti amerikānisku vieglprātību uzsācis kaut ko tādu, ko nav iespējams īstenot. Pretēji savam iepriekšējam paziņojumam īsi pirms vēlēšanām Niksons tagad paskaidrojis, ka nebrauks uz Saigonu vai kādas citas valsts galvaspilsētu pirms amata pārņemšanas, ja prezidents Džonsons viņu nelūgs to darīt. Dienvidvietnamas prezidents Vantjū izteicis gatavību piedalīties paplašinātās miera sarunās Parīzē, ja komūnistisko pusi vada ziemeļvietnamieši, piekritot arī vietkongu iekļaušanai tajā, bet ne kā atsevišķu delegāciju. Turpretim ziemeļvietnamieši uzskata vietkongus par vienīgajiem Dienvidvietnamas tautas īstajiem reprezentantiem. Ja vietkongiem sarunās piešķir tikai sekundāru lomu, ziemeļvietnamieši atraida arī Saigonas delegāciju. ASV delegācijas vadītājs Herimens par jauno situāciju konsultējies ar Vašingtonu.

Vietkongu aprindās, protams, nosoda Saigonas atturēšanos no Parīzes sarunām un nevēlēšanos runāt ar vietkongu delegāciju kā pilntiesīgu partiju, apzīmējot Dienvidvietnamas valdību par „amerikāņu marionetēm". „Mēs piekrītam četru partu (abu Vietnamu, ASV un vietkongu) sarunām, bet ja Saigonas marionetes tām nepiekrīt, tad visa atbildība jānes amerikāņiem. Mēs esam gatavi apliecināt savu godīgo cīņu," brīdinājis kāds vietkongu „diplomātiskais" pārstāvis, piemetinot: „Mēs nesaskatām starpības starp prezidenta Džonsona administrāciju un Niksona ievēlēšanu par prezidentu. Tas neietekmēs Parīzes sarunas, bet mēs esam droši, ka ikviena valdība, kas turpinās savu agresijas politiku, sastaps mūsu tautas vēl lielāku pretestību nekā līdz šim."

Komūnistu gājieni nav aplēšami. Tā no komfortablas Parīzes villas pēkšņi pazudusi vietkongu delegācija ar tās vadītāju Tībinu. Vietkongi villā iekārtojās 4. novembrī, bet jau pēc dažām dienām to atstāja. Vietkongu karogs bija novākts, franču policijas sardze aizgājusi. Kāds vietkongu pārstāvis žurnālistiem apgalvoja, ka delegācijas vadītāja Tībina nav atgriezusies Vietnamā, bet uzturoties Parīzē. Viņš tomēr atteicās paskaidrot, kur viņa apmetusies. „Viņa mainījusi savu dzīvesvietu, tas viss," vietkongs izvairīgi atteica. Savā īsajā uzturēšanās laikā Parīzē vietkongu plintniece bija paguvusi nodibināt sakarus ar vairākām ārvalstu sūtniecībām. Tā 6. novembrī viņa piedalījās Alžīrijas sūtniecības pieņemšanā šīs valsts nacionālajā svētku dienā, bet dienu vēlāk bija aicināta Pad. savienības sūtniecībā tikties ar vēstnieku Zorinu. Nedēļas nogalē Tībinai vajadzēja piedalīties Kambodžas un Zviedrijas nacionālo dienu pieņemšanā. Ja var ticēt šiem vietkongu pārstāvju apgalvojumiem, tad pat kapitālistiskās valstis rēķinās ar viņu „diplomātiskiem" pārstāvjiem kā līdztiesīgiem. Par Zviedriju nebūtu ko brīnīties, jo tā politiskajā nostājā kļūst arvien kreisāka.

Starplaikā ASV sarunveži izstrādā priekšlikumus nākošai paplašinātai miera sarunu sesijai izjukušās vietā, cerot, ka šoreiz Dienvidvietnamas pārstāvji piedalīsies. Amerikāņi tomēr nevar pateikt, kad Saigonas pārstāvji ieradīsies Parīzē. Dienvidvietnamas noraidīgā taktika un republikāņu uzvara ASV prezidenta vēlēšanās nedod cerību, ka miera sarunas ar dienvidvietnamiešu piedalīšanos varētu sākties pirms jaunā ASV prezidenta Niksona stāšanās amatā. Pagaidām Niksons nav uzņēmis nekādu ne tiešu, ne netiešu kontaktu ar ASV pārstāvjiem Parīzē.

Kambodžas princis Nordoms Sihanuks pēc gadiem ilgas Ziemeļvietnamas komūnistu un vietkongu slavināšanas pēkšņi tos apsūdzējis Kambodžas ciemu apšaudīšanā un iedzīvotāju terorizēšanā. Kambodžas karavīri sadursmēs esot miruši uz robežas. Kādēļ šāda spēja nostājas maiņa? Šī „mīlestība" nav atslābusi, kā daudzi domā, tādēļ ka princis grozījis taktiku, jūtot vēju maiņu, kas vēstītu Dienvidvietnamas uzvaru. Īstais iemesls ir tikpat vecs, cik veca ir pati senā karaliste. „Mums nav pagaidu problēmas, bet daudzu gadsimtu problēma," izteicies princis Sihanuks. „Mūsu problēma ir iedzīvotāju pārpildītās Vietnamas spiediens uz maz apdzīvoto Kambodžu." Tālāk princis izteicies: „Manā uztverē nav atšķirības starp sarkanajiem, zilajiem vai baltajiem vietnamiešiem. Es redzu tikai bruņotus vietnamiešus, un man viņu nākšana ir jāaptur." Princis brīdinājis, ka ikvienu Vietnamas bēgli ievietos koncentrācijas nometnē un ziņos Apvienotajām nācijām, kuŗas varēs tos sūtīt uz ASV, Franciju vai Izrāēlu, bet viņi nedrīkstēs palikt Kambodžā, kur jau ir pusmiljona vietnamiešu, „un tas ir par daudz", atzinis Sihanuks.

Kambodža baidās no vecā Vietnamas imperiālisma. Visa Mekongas upes delta, bagātākā Vietnamas daļa, kādreiz piederēja Kambodžai, kamēr vietnamieši pirms pārsimt gadiem to sagrāba sev. 1953. gadā, kad komūnistiski orientētā Vietmina atbrīvoja Vietnamu no frančiem, vietnamieši mēģināja pārņemt arī Kambodžu, bet Sihanuks spēja tos padzīt. Tagad Kambodžai ir dibinātas bažas, ka šāds mēģinājums vārētu atkārtoties, jo „vietnamieši ir ļoti centīgi viens otru nogalināt".

BĀLI REVOLŪCIJAS SVĒTKI MASKAVĀ

Pēc pagājušā gada plašās boļševiku revolūcijas 50. gadadienas atzīmēšanas kā Maskavā, tā arī padomju pārstāvībās ārzemēs, šogad šī diena iezīmējās visai bāli. Citkārt agresīvo runu vietā Kremļa valdnieki savās uzrunās bija gluži mēreni, izvairoties arī no tiešiem uzbrukumiem ASV un Vietnamas pieminēšanu. Notika parastā parāde un Ļeņina pīšļu pielūgšana mauzolejā, ārzemju diplomātiskā korpusa pieņemšana ar pieklājīgi atturīgu tostu uzsaukšanu un tradicionālo vodkas glāzīšu pacelšanu. Daudzas ārzemju pārstāvniecības pieņemšanā nemaz nepiedalījās, to vidū arī ASV, Anglija, Kanada un Rietumvācija. Sarkanā Ķīna savus domu biedrus bija „apsveikusi" ar parastajiem pārmetumiem par mēģinājumu „atjaunot kapitālismu" un „revizionismu".

Padomju sūtniecības pieņemšanā Otavā piedalījās vairāki Kanadas parlamenta locekļi, bet neviens valdības pārstāvis. Ministru prezidents Trudo bija norādījis saviem ministriem, ka viņi var pieņemt vai atraidīt ielūgumu; viņš pats nepiedalīšoties. Kanadas sūtnis Maskavā Roberts Fords nenoskatījās ne parādē, nedz piedalījās sūtņu pieņemšanā.

Pieņemšanas laikā gar padomju sūtniecību Otavā nosoļoja grupa pretkomūnistisku demonstrantu ar plakātiem, bet šis gājiens lietū tālu nelīdzinājās tai trokšņainajai demonstrācijai, kuŗa pie padomju sūtniecības notika pagājušajā gadā.

KĪZINGERS RIETUMBERLĪNĒ IZPLAUKĀTS KANCLERS

Kristīgo demokratu partijas kongresā Rietumberlīnē kanclers Kīzingers saņēmis plauku sejā. Sitēja bijusi 29 gadus vecā Beate Klārsfelde, kuŗas vīrs ir žīds. Viņa pietuvojusies kongresa prezidija galdam, kur sēdējis kanclers, un ar plaukstas virspusi iesitusi viņam sejā. Kanclers drīz vien atkal parādījies ar tumšām acenēm, pēc tam devies atpakaļ uz Bonnu. Klārsfelde kongresā iekļuvusi ar preses apliecību, jo palaikam strādājusi par žurnālisti. Pēc arestēšanas viņa paskaidrojusi, ka plauka bijusi „simboliska", lai saceltu traci un pasaulei parādītu, ka Rietumvācijas kanclera kreslā sēžot „nacists".

Jau šāgada maijā Klārsfelde bija vērsusies pret kancleru Kīzingeru, bundestāga sēdē no publikas galerijas saucot „Nacists!" un „Kriminālists!". Pirms 2 gadiem viņa atlaista no valsts dienesta, kuŗā bija nodarbināta par sekretāri, pēc tam, kad publicējusi kādu rakstu, kuŗā Kīzingers apzīmēts par „nacistu" un „slepkavu".

Jau 7 stundas pēc starpgadījuma Beatei Klārsfeldei bija jāstājas tiesas priekšā, kur viņai piesprieda vienu gadu cietumsodu.

Ar sarkanu nelķi rokā

(Pārnesums no 1. lpp.)

ASV un Eiropas valstīm vēlas pārkārtot, lielāku svaru liekot uz sakariem ar Dienvidafriku un Āziju (Sarkano Ķīnu? — ref.).

Pārsteidzošie Trudo izteicieni Kingstonā radījuši apmulsumu Kanadas parlamentā Otavā. Kā reaģēs opozicijas partija un sabiedriskā doma, tas ir ļoti svarīgs faktors. Vai Trudo opozicijas un tautas balsi uzklausīs, ir liels jautājums, jo viņš jau priekšvēlēšanu laikā vairākkārt uzsvēris, ka nedod ne piecus centus par to, ko par viņa rīcību un ieskatiem domā citi...

Kā viens no pirmajiem uz Trudo Kingstonā teikto runu reaģējis bijušais Kanadas ministru prezidents Džons Difenbēkers. „Ir neticami, ka Kanadas ministru prezidents nespēj pareizi novērtēt vienīgās īstās briesmas, kuŗas mūsu valstij draud. Tās nav meklējamas Vašingtonā. Nav nekāda attaisnojuma ar nepamatotiem pareģojumiem zīlēt notikumu attīstību mums draudzīgā kaimiņvalstī. Ir neticami, ka mūsu valsts ministru prezidents nespēj novērtēt komūnisma ekspansijas briesmas un neapzinās svarīgo lomu, kāda NATO ietvaros piekritusi arī Kanadai šo briesmu novēršanā ārpus mūsu valsts robežām. Ja mums patiešām būtu vienalga, kas notiek ar Berlīnes mūri, tad mēs netieši akceptētu vai vienaldzīgi noskatītos Maskavas tālākajā agresijā Eiropā. Lai cik slima intelektuāļu uzvērē rādītos amerikāņu sabiedrība, par revolūcijas iespējām ASV un arī Kanadā runāt ir neattaisnojama aušība."

Mēs labi zinām, kas stāv aiz kreiso radikāļu mugurām. Ir cits jautājums, kādēļ šī niecīgā radikāļu saujiņa, kuŗas idejas noraida viss tautas vairākums, ieguvusi tik lielu publicitāti, bet nekādā gadījumā popularitāti vai atsaucību. Vai tiešām izglītotais, bet vēl maz piedzīvojušais politiķis Trudo nespēj atšķirt publicitāti no popularitātes?

Bet atcerēsimies vēl vienu zīmīgu notikumu. Otavā notikušajā Kanadas universitāšu vadītāju konferencē kāds no vistuvākajiem Trudo domu biedriem — iekšlietu ministrs Peletjē 600 augstāko mācību iestāžu vadītājiem aizvadītajā nedēļā norādīja: „Ir pienācis laiks veltīt lielāku vērību radikālo studentu prasībām..." Peletjē, kas piedalījās stratēģijas veidošanā, kuŗa pavēra Trudo ceļu uz Kanadas ministru prezidenta amatu, tālāk uzsvēra: „Studentu radikāļi universitāšu pārveidošanā savās prasībās vēl nav gājuši pietiekami tālu..." Vīrs, kam būtu jādomā par mieru un kārtību valstī, ar šiem izteicieniem nepārprotami apliecinājis simpatijas un izteicis atbalstu nenobriedušiem jauniešiem, kuŗi ar sarkaniem un melniem anarchistu karogiem rokās draud nodedzināt mācību iestādes, prasa revolūcionāru partizānu fakultāšu ierīkošanu un demokratijas vārdā rok kapu brīvībai, kuŗu tie nelietīgi izmanto.

Ja universitātēs tiešām būtu kaut kas jāmaina, tad vajadzētu uzklausīt arī to pilsoņu balsis, kuŗi, nodokļus maksājot, šīs universitātes uzcēluši un ar savu valdībai nodoto dolaru tās uztur. No otras puses, nevarētu būt nekādu iebildumu, ja radikālie studenti paši uzceltu sev universitātes, paši piešķirtu sev diplomus un, protesta vilnim uznākot, tās nodedzinātu. Apšaubāmas politiskās pārliecības profesorus šādām universitātēm varētu sameklēt, bet jāšaubās, vai no tādām universitātēm iznāks kaut viens patiešām izglītots jaunieklis, kas spēs kalpot savai valstij. Ja šobrīd uz šādu universitāti aicinātu pāriet visus radikālos jaunos pasaules lāpītājus, tad mēs redzētu, cik mazs patiesībā ir to karstgalvju skaits, kas tukšā plāpāšanā sapņo par revolūciju un ar demagoģiskām frazēm cenšas paslēpt to, ka ideālistisku intelektuāļu vietā tie patiesībā ir intelektuāli vanckari, kuŗiem brīvo tautu nākotnes veidošanā nebūs nekādas lomas.

Pielaižu varbūtību, ka vienu otrs lasītājs vēlas zināt, kas beigu beigās notika ar sarkano nelķi, kuŗu Trudo, runājot Kingstonas universitātes aulā, turēja rokā. To savā īpašumā ieguva kāda glīta studente. Nav zināms, vai meiča brīdī, kad šarmantais ministru prezidents atstāja tribīni, savam elkam paguva atstāt uz kreisā vaiga savu krāsoto lūpu nospiedumu. Galu galā arī ir svarīgāk zināt Trudo ieckatus ārpolitikā nekā to, ka, gaidot revolūciju Amerikas kontinentā, kādas nezināmas studentes istabiņā, droši vien, jau novītusi koši sarkana nelķe.

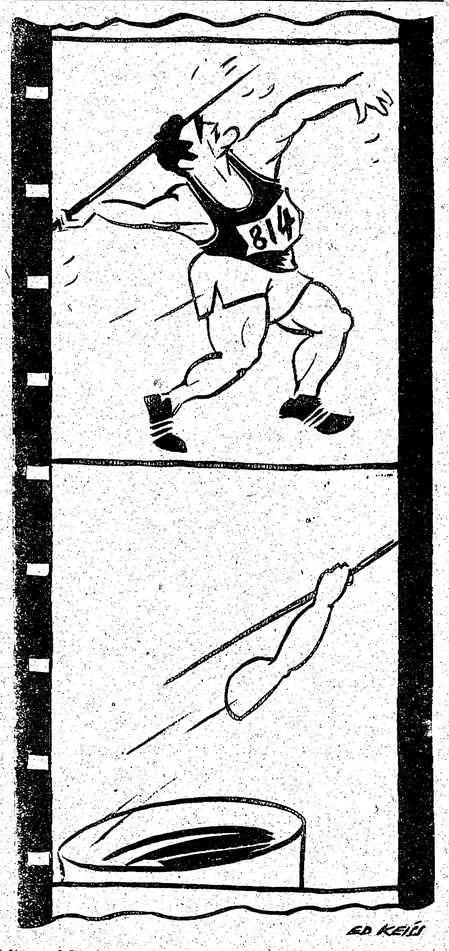

Zelta medaļas ieguvējs šķēpa mešanā olimpiskajās spēlēs Meksikositijā — rīdzinieks Jānis Lūsis. Ed. Keiša īsfilma

KOMŪNISTI PASTIPRINA UZBRUKUMUS

Izmantojot bumbošanas pārtraukumu, vietkongi ar lielgabalu uguni apšaudījuši Mekongas deltu, ignorējot ASV prezidenta Džonsona aicinājumu atturēties no pilsētu apšaudīšanas. Vairāki Dienvidvietnamas karavīri nogalināti, arī civilisti. Kad prezidents Džonsons pasludināja Ziemeļvietnamas bumbošanas pārtraukumu, viņš uzsvēra: „Mēs nevaram uzsākt produktīvas sarunas tādā atmosfairā, kuŗā apšauda pilsētas." Smagas cīņas uzliesmojušas visgarām demilitarizētajai joslai, kuŗa šķir abas Vietnamas. Ziemeļvietnamieši artilerijas uguni, kas veselu nedēļu no vietas bija tēmēta pret jūras bazi Donghā, izbeidza 2 stundas pirms prezidenta Džonsona bumbošanas pārtraukuma paziņojuma. Pastāv tomēr bažas, ka to var atkal atsākt.

Amerikāņi tic, ka ziemeļvietnamieši nemeklēs plašākas militāras izdevības bumbošanas pārtraukuma un Parīzes miera sarunu laikā, tādēļ jāatturas no jaunu kaŗaspēka daļu pārvietošanas un apgāda kustībām dienvidos, ko varētu uzskatīt par „labās ticības" pārkāpumu. Amerikāņi ar fotokameru acīm no gaisa rūpīgi uzmana ziemeļvietnamiešu militārās kustības un pieņem, ka tiem būtu neiespējami nepamanīti pievilkt lielus militārus spēkus plašām militārām operācijām.

Boļševiku gadasvētkus Prāgā atzīmē ar demonstrācijām

Boļševiku revolūcijas 51. gadadiena Prāgā bija izsludināta arī par čechoslovaku un padomju tautu „draudzības dienu". Tas vēl vairāk saniknoja galvaspilsētas iedzīvotājus, kuŗi atbildēja ar lielām pretpadomju demonstrācijām, kādas nebija piedzīvotas kopš Čechoslovakijas okupācijas. Tūkstošiem čechoslovaku policistu un karavīru ar asaru gāzi, nūjām un „ūdens lielgabaliem" pūlējās salaužt demonstrācijas, kuŗas pārņēma visu pilsētu. Demonstranti norāva un sadedzināja Pad. savienības karogus. Policija rīkojās daudz asāk nekā 28. oktobrī, Čechoslovakijas dibināšanas 50 gadu jubilejas demonstrācijās. Tas, liekas, notika baiļēs, ka padomju tanki varētu atgriezties pilsētā un sākt asiņainu izrēķināšanos, kā iepriekš bija piedraudēts. Aizkarts bija padomju komūnistu lielākais svētums — nozākāta viņu revolūcijas atceres diena, tādēļ vietējā administrācija rīkojās sevišķi aktīvi, lai demonstrācijas apspiestu. Pat Dubčeks iztapīgi sauca: „Lai ilgi dzīvo Pad. savienība!", baidīdamies, ka demonstranti varētu izraisīt nepārredzamas sekas. Pretpadomju demonstrācijas turpinājās 6 stundas.

No daudziem pilsētas sektoriem pienāca ziņas par plašiem arestiem, demonstrantu piekaušanu un ievainošanu. Smagāk cietušos nogādāja slimnīcās. Pateicoties drastiskajai demonstrantu apkarošanai, ielās ņekāda padomju spēku rīcība nebija manāma, izņemot parastās motociklistu patruļas un sarkanarmijas sardzi padomju sūtniecības dārzā ārzemju diplomātiskā korpusa pieņemšanas laikā, lai uzdzertu krievu „vodku" un uzsauktu tostus boļševiku revolūcijas svētkiem Rietumu diplomāti pa lielākai daļai bija atturējuši s šai „vodkas partijā" piedalīties. Sūtniecības ēku apsargāja čechoslovaku policija.

Prāgas komūnistu partija savu galveno mītni krieviem par godu bija izgreznojusi ar Pad. savienības karogu. To demonstranti norāva un lielā nikumā sadedzināja. Padomju sarkanōs karogus norāva arī no valdības ēkām. Vēl vēlā vakara stundā ielās vietām pulcējās jaunieši, dziedot nacionālās dziesmas un izkliedzot krieviem naidīgus saukļus. Policija ar skaļruņiem aicināja jauniešus izklīst, iekām sākas kāda pretreakcija „Ja neiesit mājās, nāks krievi!" policija biedēja čechu meitenes. Tās savukārt atkliedza: „Kas jūs esat — čechi vai...?!" — „Pajautājiet savai mātei, tā to pateiks!" polioija atjokoja.

Sādas sarunas tomēr neatzina iekšlietu ministrija, kas paziņoja, ka 167 protestētājiem būs jāstājas tiesas priekšā par necienības izrādīšanu „draudzīgai valstij". Tas bija pirmais publiskais paziņojums, kas atzina, ka demonstrācijām bijis pretpadomju raksturs un ka tādas notikušas arī citās pilsētās — Bratislavā Brno, Budejovicā un citur. Ministrija paskaidroja, ka daudzi arestētie gan jau atbrīvoti, bet prokuroram nodos tikai tos, kuŗi izdarījuši „kriminālus pārkāpumus".

Čechoslovakijas valdība uz vienu mēnesi slēgusi liberālo nedēļas žurnālu „Reporter" un aizturējusi 7 Rietumu žurnālistus, kuŗi „bāzuši savu degunu tur, kur nepienākas"!

DŽONSONA ADMINISTRĀCIJAS LOCEKĻI AIZIET

Baltais nams paziņojis finanču ministra Foulera un ārlietu ministra vietnieka Kacenbacha atteikšanos no amatiem. Šīs ir pirmās Džonsona valdības locekļu atteikšanās paredzamā sērijā. Foulers savus pienākumus izbeigs 20. decembrī, bet Kacenbachs izteicies, ka paliks amatā tik ilgi, cik prezidents Džonsons vēlēsies. Kacenbacham sekos Barks Maršals, tieslietu ministra asistents civilo tiesību nodaļā. Foulers atradās pašreizējā amatā kopš 1965. gada 1. aprīļa, bet Kacenbachs, kuŗš sekoja Robertam Kenedijam tieslietu ministra amatā, prezidents Džonsons par ārlietu viceministru iecēla 1966. gada 30. septembrī.

Pēc pēdējiem rezultātiem, ASV prezidenta vēlēšanās Niksons saņēmis pavisam 43,36% no visām nodotajām balsīm, Hamfrijs — 43,10%, bet Volless 13,53%. Skaitļos prezidenta amata kandidāti ieguvuši šādu balsu daudzumu: Niksons — 30.721,046 (302 elektoru balsis), Hamfrijs — 30.534.689 (191), Volless — 9.585,028 (45). Lai vēlēšanās uzvarētu, bija nepieciešamas vismaz 270 elektoru balsis.

Viceprezidents Hamfrijs pēc amata nodošanas 20. janvārī saņems valsts pensiju — 19.450 dolaru gadā.

Mans mīļais vīrs

Roberts Āboliņš

dzimis 1901. gada 28. jūlijā Rīgā, Latvijā,
miris 1968. gada 2. novembrī Hamiltonā, Kanadā.
Apbedīts 1968. g. 6. novembrī Woodland kapos, Hamiltonā.

Tu aizej un neatnāc mājās,
Un istabā viss ir tik kluss . . .

Dziļās sērās
SIEVA

Marija Tilmanis

dzimusi 1905. gada 12. martā,
mirusi 1968. gada 30. oktobrī.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

Lize Zommers

dzimusi 1883. gada 10. jūlijā,
mirusi 1968. gada 7. novembrī.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

VAJADZĪGS

- VIRTUVES SAIMNIECE
- BĀRA APKALPOTĀJA PALĪGS ar pieredzi
- ĒDAMTELPAS APKOPEJA
- TELPU TĪRITĀJA
- MĀJAS APKALPOTĀJS—vīrietis (var būt arī pensionārs)

Kandidātiem pieteikties rakstveidā, uzdodot vecumu, adresi ar telefonu šī laikraksta birojā zem „VAJADZĪGS".